Jaargang 108. Vrijdag, 24 Augustus 1849. No. 68.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

CHOLERA.

GRONINGEN, 23 Augustus. Op de sedert den 21sten door de Geneesheeren ingezonden lijsten, vindt men als door de Cholera aangetast 28, hersteld 24, overleden 20.

Namens de Plaatselijke Geneesk. Commissie:
W. C. VAN MESDAG,
Secretaris.

EGYPTE.

Uit Alexandrië wordt gemeld, dat *Mehemed-Ali* aldaar op den 2den Aug. in 80jarigen ouderdom was overleden. Hij was te Kaïro begraven in de door hem gebouwde prachtige moskee. Hoewel de staat zijner geestvermogens sedert twee jaren een einde had gemaakt aan zijne staatkundige loopbaan, zal dit berigt echter eenige sensatie maken.

— De Romeinsche Regering heeft hare buitenlandsche consuls en zaakgelastigden gelast geene passen af te geven aan Protestantsche geestelijken, die zich naar den Kerkelijken Staat mogten willen begeven. — De H. Vader heeft, als bijzonder blijk van dankbaarheid, volledige aflaat in het doodsuur verleend aan alle de Fransche gekwetsten en zieken, zoolang de expeditie duurt.

ITALIE.

ROME.

Naar luid van bijzondere berigten uit Rome, in Frankrijk ontvangen, strekten al de door het voorloopig bestuur van den Kerkelijken Staat verordende maatregelen hoofdzakelijk hiertoe, om het geestelijk opperbestuur van den Paus en van de geestelijkheid in het algemeen *op den ouden voet terug te brengen*, en begon zich dien ten gevolge in Rome meer en meer een geest van vijandschap tegen deze kardinalen-commissie te openbaren.

VENETIË.

Het berigt van de aankomst van *Garribaldi* te Venetië wordt van verschillende zijden bevestigd.

— Den 13den dezer is eene Fransche stoomboot uit Triëst naar Venetië gestevend, ten einde de vlugtelingen, welke die stad mogten willen verlaten, op te nemen en weg te voeren. Men hoopte te Triëst, dat dit van invloed zou zijn op de overgaaf der stad.

— De Oostenrijksche veldmaarschalk heeft uit Milaan, in dato 14den Aug., eene proclamatie gerigt tot de bewoners van Venetië en hen aangemaand zich te onderwerpen; er zou aan alle *onderofficieren en soldaten* van de land- en zeemagt amnestie worden verleend.

DUITSCHLAND.

Zeer belangrijke tijdingen uit Hongarije.

Wij kunnen uit onze *Bijzondere berigten* van gisteren avond, thans gewigtige berigten mededeelen nopens Hongarije.

De Weener „*Wanderer*” bevat de navolgende zekere tijding, die in weinige woorden den tegenwoordigen, onverwachten en beslisten staat van zaken in Hongarije vermeldt:

„*Kossuth* heeft op den 11den l.l. het opperbestuur aan *Görgey* overgedragen en den 12den met *Bem* de vlugt naar Turkije genomen. — *Görgey* heeft het dictatorschap aangenomen, zich daarop den 13den onderworpen en ter zelfder tijd het bevel gegeven, dat de vestingen *Komorn*, *Arad*, en *Peterwardin* moesten kapituleren. — *Arad* heeft zich reeds overgegeven.”

Nopens de hoofdzaak in dit berigt vermeld, heeft de vorst van Warschau het navolgend vrij gematigd berigt aan zijnen Keizer toegezonden: „Hongarije ligt aan de voeten van uwe Keizerlijke Majesteit. De regering der insurgenten heeft haar bestuur nedergelegd en het op *Görgey* overgedragen. *Görgey* echter legt met het hoofdleger der insurgenten zonder eenige voorwaarden de wapens voor het Russische leger neder, en zijn voorbeeld zal zonder twijfel door de andere korpsen insurgenten gevolgd worden. De officieren, door hem afgezonden om over de kapitulatie te onderhandelen, toonden zich bereid om zich, met onze of ook met Oostenrijksche gevolmagtigden, naar de andere korpsen te begeven, ten einde hen te bewegen om de wapenen neder te leggen. Ik heb het geluk, uwe Keizerlijke Majesteit te melden, dat de eenige door *Görgey* gestelde voorwaarde de vergunning is, dat hij de wapens voor uwe troepen mag nederleggen. Ik heb zoodanige maatregelen genomen, dat zijne troepen van alle kanten door het korps van den generaal *Rüdiger* omsingeld worden, wien ik ook hunne ontwapening zal opdragen. Ik zal met den opperbevelhebber van het Oostenrijksche leger beraadslagen over het uitleveren der gevangenen en over de middelen, die tegen de andere korpsen insurgenten dienen gebezigd te worden. *Görgey zelf echter heb ik naar mijn hoofdkwartier laten brengen, waar hij tot op nader bevel van uwe Majesteit zal blijven.*”

Deze afloop der verwarde zaken is zeer onverwacht en voor als nog duister. — Geen wonder voorzeker, dat zulk eene tijding als de overgaaf van *Görgey*, die door krijgskunde en persoonlijke dapperheid zoo uitmunt, met een aanzienlijk, vooral met betrekking tot de kavallerie en artillerie goed uitgerust leger, weinige mijlen van de door de Hongaren bezette vesting *Arad* en van het tegen Zevenbergen staand hoofdleger, in Weenen als eene fabel werd beschouwd, en niemand wilde aldaar gelooven, dat de zaak zich op eene gewone wijze had toegedragen, d. i. het gevolg was geweest van goed berekende Russische operaties, van eene insluiting van *Görgey* door de Russen en de Oostenrijkers. Het scheen zoo ongeloofelijk, dat één generaal als *Görgey* met een dapper leger zich zoude overgeven, en dat bij niet liever zich zelven geheel opofferde, dewijl *hij* toch bij eene overgaaf op genade en ongenade den kogel, en *zijn leger* de decimering te wachten had. Men geloofde daarom, dat de overgaaf vrijwillig, volgens anderen echter, door verraad gevolgd is. Men denkt bij dat vermoeden op de veel besprokene, in het oog loopende tegenstrijdigheden en het verschil van meening tusschen *Kossuth* en *Görgey*, welke laatste reeds voorlang vóór de vrede was. Nu heeft, — zoo als boven reeds is gezegd, — op den 11den, alzoo twee dagen na den slag bij Temeswar, *Kossuth*, in eene vergadering der Hongaarsche regering, zelf twijfelende aan de voortzetting van den oorlog, het dictatorschap aan *Görgey* overgedragen. Deze heeft het overgenomen, en zijn eerste stap was de overgaaf van zijn leger, waarbij hij zich tegelijk aanbood alle bevelhebbers der Hongaarsche legers, als ook de kommandanten in de vestingen tot de overgaaf te bewegen. Hierop hebben *Kossuth*, *Bem*, *Dembinsky* dadelijk de vlugt naar Wallachije genomen en het leger zich deels overgegeven. — Zóó ver loopen voor als nog de onverwachte en zonderlinge berigten.

(Zie overigens verder de *heden* ontvangene en hieronder kortelijk vermelde *Weener* tijdingen, die de bevestiging behelzen van bovenstaande berigten.)

WEENEN, 18 Augustus.

Heden, den dag dat de Keizer zijn 20ste levensjaar intreedt, is hier berigt ontvangen, dat, *Görgey*, met 30 à 40,000 man, niet ver van Arad, zich heeft overgegeven. Nadere officiëele berigten zijn daarover nog niet bekend.

— Men verzekert, dat *Görgey* reeds vroeger voorstellen zoude gedaan hebben aan prins *Paskewitsch*, om zich te onderwerpen, onder voorwaarde van amnestie, maar dat de maarschalk gezegd had, dat hij slechts in last had den opstand te onderdrukken, en dat de amnestie alleenlijk van den Keizer van Oostenrijk konde uitgaan, weshalve hij hem naar den baron *Haynau* verwezen heeft. Deze laatste moet onder voorbehoud der verdere beschikkingen des Keizers, *Görgey's* onderwerping aangenomen hebben.

KARLSRUHE, 18 Augustus.

Zoo even heeft onder het kanongebulder en het klokkengelui de intogt van den Groothertog plaats gevonden. De Groothertog werd vergezeld door den Prins *van Pruisen* en de geheele Groothertogelijke familie, met uitzondering van den Erfgroothertog. De optogt was zeer schitterend.

BERLIJN, 19 Augustus.

De prins *Nikolaas v. Holstein*, de jongere zoon uit het huis Glücksberg, die de Deensche dienst verlaten heeft en als luitenant in een Pruissisch dragonder-regement is overgegaan, bevond zich met verlof te Berlijn. Hij leed aan eene huidziekte en wendde twee geneeswijzen te gelijk aan, het eene uitwendig. Voor eenige dagen echter kwam hij te huis en nam bij vergissing de verkeerde flesch en dronk het hevige vergif. Gisteren overleed hij na een smartelijk lijden.

HAMBURG, 19 Augustus.

Negen Pruissische bataljons en eene geduchte artillerie zullen Hamburg zoo lang bezet houden, tot dat aan de Pruissische troepen behoorlijke voldoening zal zijn gegeven voor den hoon, hun aldaar door een gedeelte van het volk aangedaan.

„*Frederik de Groote*, — zoo herinnert men bij deze bedroevende gebeurtenis, — liet Mecklenburg 22 jaren door een huzarenregement bezetten, wijl men daar eene oorlogs-contributie weigerde te betalen; en zou dan de armee, door *Frederik den Groote* gevormd, zich onder het oog van magtelooze autoriteiten laten beschimpen?

— De Senaat van Hamburg is den 14den, gelijk reeds vroeger die van Bremen, tot den Engeren Bondsstaat toegetreden.

GROOTBRITTANJE.

LONDEN, 18 Augustus.

Laatstl. Zaturdag heeft de gevaarlijke operatie van het opwinden der tubulaire brug over de Menaï eenen aanvang genomen. Het geheele gevaarte moet worden opgeligt tot eene hoogte van 100 voet, en iederen dag vordert men 6 voet, zoodat, indien geen tegenspoed wordt ondervonden, de eerste buis in 14 dagen tijds kan zijn gelegd; naar mate zij rijst, gaat men met metselen voort, ten einde bij mogelijk breken der kettingen de brug te steunen. Zoodra de buis is gelegd, zal men haar gereed maken voor het doorlaten van spoortreinen, en zal tot het opwinden der volgende buis worden overgegaan.

— De laatste berigten uit Californië melden, dat er met groot ongeduld de aankomst verwacht werd van mevrouw *Farnham*, die van Nieuw-York op speculatie met een talrijk gezelschap huwbare meisjes naar het goudland gestevend is; de ontluikende kolonie is, even als Rome in den beginne, bijna geheel van vrouwen verstoken. Mevr. *Farnham* is als supercargo aan boord; haar correspondent te St. Francisco heeft reeds vele zaken gesloten.

FRANKRIJK.

PARIJS, 19 Augustus.

— De President is nog niet geheel hersteld van zijne ongesteldheid. Zijne reizen, waarop hij ruime giften uitdeelde, hebben zijne geldmiddelen uitgeput; vooreerst houdt hij geene receptie, en zelfs geene diners meer. Denkelijk zal hij eene verhoogde toelage van de Wetg. Verg. vragen. Kan de President der Republiek geene diners meer geven om geldgebrek — de vader der Republiek, *Lamartine*, moet zijn geliefd landgoed te gelde maken, en de ex-Koning *Louis Philippe* biedt Neuilly te koop, omdat hij zijne schulden wil afdoen. Overal armoede!

— De heer *Lamartine* heeft aan de bewoners van het departement Loiret een' brief van dankbetuiging gerigt wegens zijne verkiezing tot vertegenwoordiger van dat departement bij de wetgevende vergadering.

Het blijkt dus, dat de beroemde dichter *niet in zijne geestvermogens is gekrenkt*, gelijk was beweerd. Hij is thans van zijne laatste ongesteldheid geheel hersteld en zal morgen of overmorgen naar zijn landgoed St. Point vertrekken. Behalve zijn landgoed Milly, zal de heer *Lamartine* ook zijn landgoed Monceau verkoopen. Beide brengen hem een jaarlijksch inkomen op van 54,000 frs.

— Naar het bagno van Brest is met 9 andere te Rouaan veroordeelde personen overgebragt de beruchte *Martin*, genoemd *Riancourt*, *commissaris van het voorloopig bewind*, den 23sten Maart l.l. wegens moord veroordeeld tot levenslangen dwang-arbeid.

NEDERLAND.

'sGRAVENHAGE, 22 Augustus.

Z. M. de Koning is heden morgen van Hoogstdeszelfs reize naar het Loo, in deze residentie teruggekeerd.

— H. M. de Koningin heeft reeds gisteren voormiddag het naburige Scheveningen, dat zoo zeer door de heerschende ziekte wordt geteisterd, bezocht.

UTRECHT, 22 Augustus.

Naar men verneemt, wordt er bij het ministerie ernstig aan gedacht, tot de opheffing der beide ministeriën voor de eeredienst en over te gaan. (*Nederl.*)

GRONINGEN, 23 Augustus.

Wij kunnen thans met zekerheid berigten, dat het ook door ons uit een ander dagblad reeds medegedeelde berigt van het niet houden der najaarsoefeningen in dit jaar, zich door eene alhier ontvangene missive van Z. Exc. den minister van oorlog, volkomen hebben bevestigd.

— Dingsdag avond is alhier gearriveerd de kolonel ROCHELL, kommanderende het 8ste regt. infanterie, ten einde hier eenige dagen te verblijven en inspectie te houden over het depôt van dat regiment.

— De arrondissements-regtbank alhier, zitting houdende over correctionele zaken, heeft den 20sten ll. uitspraak gedaan in de zaak van A. v. D. S., beschuldigd van moedwillige mishandeling van den heer v. OECKELEN, wonende te *Harendermolen*, en gemelden A. v. D. S. ter dier zake veroordeeld tot gevangenzetting voor den tijd van drie maanden, 10 gulden boete, alsmede in de kosten van het regtsgeding; — voorts tot betaling van *f* 80—00 aan de beleedigde partij voor geleden schade. — De andere mede-beschuldigde was buiten vervolging gesteld. — Van dit vonnis zal worden geappelleerd.

— Ten gevolge eener advertentie, in der tijd geplaatst in een publiek blad, en waarin aan L. BEENING, mede-directeur en secretaris van de tooneelsocieteit te Groningen, door ADOLF HENDRIK SCHRÖDER, van beroep tooneelspeler, eene bepaalde ondeugd ten laste gelegd werd, — is laatstgenoemde ter dier zake, bij arrest van het provinciale geregtshof van Groningen, oordeelende in hooger beroep over correctionele zaken, d.d. 16den Julij j.l., veroordeeld in eene boete van *f* 50 en in de kosten, beide ten behoeve van den Staat, in eene schadevergoeding van tien gulden aan de beleedigde partij en in de kosten op dien eisch gevallen, met bevel, dat één exemplaar van dat vonnis, ten koste van den beklaagde, openbaar zal worden aangeplakt aan het gebouw der arrondissements-regtbank te Groningen.

— Nopens eene den 19den dezer bij het naburige Haren gedane arrestatie, waren hier dadelijk verscheidene geruchten in omloop, doch geene waarvan juist, zoo als nu ook blijkt uit het volgende berigt in de *Drentsche Courant*, dat gedagteekend is van de *Smilde*, den 19den Augustus:

„Heden nacht heeft hier een persoon in een der logementen overnacht, die zich doof en stom hield; van morgen ongeveer 8 uur, toen de Hervormde kerk reeds open was, heeft hij eene der bij de kerkdeuren hangende armbussen opengebroken en het geld, dat er in was, er uitgenomen. Hoewel hij zich te spoedig uit de voeten had gemaakt om dadelijk gegrepen te worden, is hij echter reeds des middags door den veldwachter *G. Prijs* van Assen, die van de zaak kennis bekomen had, nabij Haren gevat, en in verzekerde bewaring naar Assen overgebragt. Hij heeft een' pas bij zich, in Maart 1849 door den directeur van policie te Parijs afgegeven; hij kan goed spreken en hooren.”

— Bij Zijner Majesteits besluit van den 16den Augustus zijn tot hunne tegenwoordige functiën herbenoemd en bij continuatie aangesteld, onder anderen, de navolgende titularissen, als: tot griffier bij het kantongeregt te Zuidhorn, mr. A. GELDERMAN; tot griffier bij het kantongeregt te Assen, mr. P. OOSTING, en tot griffier bij het kantongeregt te Hoogeveen, J. VAN DER VEEN, Az.

— Wij ontvingen heden het volgende schrijven uit Tzum (Friesland), van den 21sten Augustus, en vestigen daarop de aandacht onzer lezers.

Heden morgen was ik hier tegenwoordig bij het uitgraven van een reusachtig geraamte, 't welk nabij dit dorp werd opgedolven. Men is er bezig met het zoogenoemde slaten, of uitgraven van de dorpsvaart. Deze vaart wordt uit den bodemgrond ongeveer 8 palmen verdiept; een paar palmen onder deze diepte ontdekte men een hard ligchaam. Bij onderzoek bleek dit het geraamte van een reusachtig zeedier te zijn. Het was dwars door de vaart, regt tegenover eene kleine geul of slink gelegen, met den kop oostwaarts, die met het voorste gedeelte van het geraamte, ongeveer ter lengte van 16 à 17 palmen in den vasten wal verborgen was. De bodemgrond bestaat uit blaauwachtig zand, waarmede het gebeente ongeveer eene el diep bedekt was, hier en daar met eene laag ligte en vlokachtige veenstof bedekt en ten naastenbij vier ellen beneden het maaiveld gelegen was. — Eenige dagen te voren was er reeds een gedeelte der beenderen uitgegraven en de rest werd heden te voorschijn gebragt. Nadat alles gereinigd was, werden de beenderen naar het dorp gevoerd en in een afgezonderd gedeelte der kerk in orde geplaatst. Het geheel bestaat uit den kop met een aantal van 25 wervel- benevens andere zware beenderen, 't welk alles zeer goed is bewaard gebleven. Over den omvang van dit dier, toen het de baren kliefde, kan men eenigermate oordeelen, wanneer men weet, dat het geheel met den kop, die alleen een zware karrevracht opleverde, ruim 7 ellen lang is, buiten den staart, die ontbreekt. — De wetenschap heeft de bewaring van dit voorwerp aan de belangstellende zorg van den heer grietman te danken, die er des morgens te 7 uur reeds aanwezig was en den arbeid bestuurde.

— Den 18den Augustus had te Oterdum eene harddraverij plaats, waaraan zes paarden deel namen. De prijs werd behaald door het paard van de wed. G. J. TOXOPEUS, van Oterdum, en de premie door dat van E. J. BLAAUW, van Borgsweer. De avond werd in gepaste vrolijkheid doorgebragt en alles liep in orde af.

Ter aanvulling en ten vervolge van het berigt, in ons vorig nommer ten aanzien van den brand te Koevorden geplaatst, nemen wij nog het volgende uit de *Drentsche Courant* over:

De brand is ontstaan in het huis bewoond door *J. M. de Jongh*, en van daar overgeslagen op de huizen toebehoorende aan en bewoond door *B. J. Lotterman*, de erven *H. H. Slepers* en *H. Ambergen*. Nadat deze huizen en nog twee schuren in de Sallandschestraat verbrand waren, heeft de brand zich medegedeeld aan eene schuur van *J. M. Bergman*, staande achter zijn huis in de Vrieschestraat, van waar dezelve is overgeslagen op een onbewoond huis van *H. Lotterman*. Al deze panden zijn verbrand; dezelve waren verwaarborgd, doch de inboedels niet, welke grootendeels voor de 7 huisgezinnen, die de afgebrande huizen bewoonden, verloren zijn gegaan, daar door de hevigheid van den brand daarvan bijna niets kon gered worden. Bovendien zijn 20 voeren hooi, 20 voeren rogge en even zoo vele voeren stroo verbrand. Bij de pogingen om den brand te blusschen is een timmerman van een balk gevallen, en is zwaar aan het hoofd verwond, zoodat men voor het leven van dezen, een braaf en oppassend man, vreest.

Tijdens den brand woei er een hevige wind, waardoor de halve stad met vernieling bedreigd werd; groot was dan ook de angst onder de ingezetenen; de meeste hadden de kostbaarste goederen gepakt, om bij het naderen van het gevaar dezelve te ligter te kunnen bergen; deze angst werd nog vermeerderd door allerhande geruchten van plannen, om de stad in brand te steken; en er schijnt ook maar al te veel reden te zijn om de oorzaak aan kwaadwilligheid toe te schrijven; op verschillende plaatsen toch is vuur gevonden, en vóór het uitbreken van dezen brand was er vijfmaal brand geweest in de woning van *J. Bierman*, tweemaal in die van *Hirsch Cohen*, en eenmaal in die van *F. Cohen*. Het is echter nog duister, welke bedoelingen de daders bij het stichten van deze branden hebben gehad. Het moet, onder de Goddelijke bescherming, aan de ijverige pogingen van de burgerij en van de toegesnelde ingezetenen van Dalen, maar vooral aan de hulp van het garnizoen en wel in het bijzonder aan de zich thans in de vesting bevindende artilleristen, met hunnen luitenant *Rinulda* aan het hoofd, toegeschreven worden, dat de brand zich niet verder heeft verspreid; de artilleristen hebben van 's morgens half tien tot 's avonds negen uur onafgebroken aan de spuiten gestaan. Algemeen wordt de ijver en het beleid van genoemden luitenant geprezen, en aan zijne diensten grooten lof toegekend. Zaturdag middag zijn te Assen vier ingezetenen van Koevorden, allen Joden, gevankelijk binnengebragt, als onder vermoeden liggende, van den brand te hebben veroorzaakt. De regter-commissaris, Vrijdag derwaarts vertrokken, is daar tot Zondag verbleven, ten einde de instructie der zaak voort te zetten.

Door de commissie, belast met het Staats-examen, zijn den 20sten Augustus te Haarlem *elf* jonge lieden geëxamineerd, en daarvan *negen* toegelaten, den 21sten *twaalf* geëxamineerd, waarvan *elf* zijn toegelaten.

Naar men verneemt, zoude de Staatscommissie voor het Hooger Onderwijs hare zittingen te Haarlem volbragt hebben, en haar rapport eerstdaags worden ingeleverd, waarbij onder anderen het behoud der drie bestaande Academiën zoude zijn voorgesteld. [Men spreekt zelfs van eene vermeerdering van het aantal professoren].

Het *Journal des Débats* meldt:

Men schrijft uit Seville (Spanje) 8 Augustus: „De Nederlandsche Prinses MARIANNE is van Cadix alhier aangekomen. H. K. H. heeft het voornemen om Palestina te bezoeken opgegeven, vertrekt van hier naar Madrid en keert dan over Frankrijk *naar de Nederlanden terug.*”

De *Geneeskundige Courant* van den 19den dezer weêrspreekt zeer teregt de berigten, „dat de Cholera zich ook bij het pluimgedierte en andere dieren zou geopenbaard hebben.” — De ziekte onder het pluimgedierte is, even als die welke thans o. a. ook onder de varkens wordt aangetroffen, eene geheel andere.

Uit eene ons medegedeelde opgaaf — zegt de *Haarl. Courant* — omtrent de wedrennen, enz., welke op aanst. Donderdag en Zaturdag, op de renbaan van de Societeit tot verbetering van het paardenras, zullen gehouden worden, blijkt, dat verscheidene paarden zijn ingeschreven ter mededinging naar de uitgeloofde prijzen, als, onder anderen, voor

...eersten dag: 4 voor den wedren no. 1; 3 voor no. 2; 6 voor no. 4; 5 voor no. 6; 4 voor no. 8; — voor den tweeden dag: 3 voor wedren no. 1; 3 voor no. 3; 9 voor no. 6 (landbouwers-paarden voor eene kar); 13 voor no. 7; 5 voor no. 8 (wedren met hindernissen), enz. — Tot mededeeling naar de premiën voor de schoonste tweejarige paarden zijn 16, en voor de schoonste merriën met hare veulens mede 16 paarden ingeschreven. Vooral uit deze laatste inschrijvingen blijkt de toenemende belangstelling in de pogingen, welke tót verbetering van het paardenras worden aangewend, zoo van wege de provincie, als door de genoemde Societeit.

In den *Hortus Botanicus* te Amsterdam wordt gekweekt een exemplaar van *Cycas inermis*, welke soort van sagoboom door JOANNES DE LOUREIRO in Cochin-China en China ontdekt en voor bijna 60 jaren beschreven is. In het najaar van 1846 is dit fraai gewas, door medewerking van de directie der *Nederlandsche Handelmaatschappij*, in schijnbaar dooden toestand, uit Oost-Indië, in gemelden Hortus ingevoerd, en is het eerste van die soort, welke in Europa *heden in bloei kan bezigtigd worden.*

Het verdient mede vermelding, dat er tevens in bloei zijn *Erythrina crista galli* (aan welke ruim 3000 fraaije bloemen en bloemknoppen prijken), *Oncidium Papilio* (kapelbloem), *Oncidium Lanceanum* (eene zeer fraaije Orchidé), *Cereus hexagonus* (eene cactusplant van ruim 5 Ned. ellen hoogte), *Granaatboomen* en vele andere soorten. (*Amst. Ct.*)

Den 17den dezer is te Arnhem gehouden de vierde algemeene vergadering van de leden der *Vereeniging voor de Nederlandsche Flora*. Niettegenstaande bijzondere omstandigheden, buiten de vereeniging gelegen, velen belet hadden op deze vergadering te verschijnen, en er alzoo slechts 10 leden waren opgekomen, bleek het, dat in het afgeloopen jaar zoo vele belangrijke waarnemingen waren gedaan, dat de mededeeling daarvan het voortzetten der vergadering op den volgenden dag vorderde.

Het arme, afgebrande Grafhorst herrijst door zamenwerking van weldadigheid en assurantie. Met eenige maanden zal er geen spoor meer van de ramp te zien zijn.

In den loop dezer week wordt de Kroonprins van Zweden te 's Hage verwacht. — Men zegt, dat hij Prinses LOUISA, dochter van Z. K. H. Prins FREDERIK der Nederlanden, zal huwen.

Naar de laatste, voor het jaar 1846 geldige onderzoekingen telde Rusland en de 49 Europesche gouvernementen en provinciën in 't geheel 54,092,300 inwoners. Onder die gouvernementen zijn er 28, die meer dan een millioen inwoners hebben; 17 hebben eene bevolking van een half tot een millioen, 4 minder dan een half millioen.

Wat de uitgestrektheid betreft van het Russische rijk — in den laatsten tijd zijn de meeste gouvernementen door eene trigonometrische commissie zeer naauwkeurig opgemeten. Naar de tot nu toe gedane nieuwere en de geloofwaardigste andere onderzoekingen, bevat Europeesch Rusland buiten Polen en Finland, 90,117½ geographische vierkante mijlen.

Er zijn slechts vier gouvernementen, die eene bevolking van meer dan 2000 inwoners op de vierkante mijl hebben, namelijk: Moskou 2323, Tula 2211, Podolien 2201, Kursk 2052 inwoners.

Zeven gouvernementen hebben 1500 tot 2000 inwoners op de vierkante mijl; — zestien hebben 1000 tot 1500 op de vierkante mijl; elf 500 tot 1000; — acht van 100 tot 500; drie minder dan 100, namelijk Astrachan 96, Olonez 95, Archangelsk 16.

Dezer dagen is in het Pruissisch Genootschap voor *Middeleeuwsche Kunst* door den heer WAAGEN verslag gedaan van een door omvang en gewigt hoogst belangrijk werk van graaf L. DE LABORDE, waarvan het eerste deel in 't Fransch onder den titel *de Hertogen van Bourgondië*, eerst voor kort uitgekomen is. Deze zoo veelzijdig uitstekende schrijver heeft zich namelijk tot taak gesteld, de tot nog toe zoo hoogst gebrekkige kennis van de groote Nederlandsche Schilderschool der 15de eeuw, door nasporingen in de archieven te verrijken. Reeds in dit eerste deel, hetwelk alleen de uittreksels bevat uit de rekeningen van het Archief der Oude Hertogen van Bourgondië te Lille, is hem dat op eene verrassende wijze gelukt; want wij vernemen daaruit niet alleen nieuwe bijzonderheden betreffende JAN VAN EYCK en andere reeds bekende kunstenaars, maar wij leeren de namen kennen van een buitengewoon groot aantal schilders in lijm- en olie-verf, in miniatuur, in email en op glas, van kopergraveerders en drukkers, tapijtwerkers, beeldhouwers, goudsmeden, bouwkundigen, dichters en toonkunstenaars, welke op nieuw en treffend in bijzonderheden bewijzen, hoe grootsch, hoe rijk en veelzijdig de kunst toen in de Nederlanden zich ontwikkelde. (*Nederlander.*)

Verdere berigten nopens de derde Balische Expeditie.

De berigten nopens den verderen loop der krijgsverrigtingen tegen Bali, door den jongsten Overlandspost aangebragt, zijn belangrijk en komen in de hoofdzaken op het volgende neder:

BATAVIA, 25 Junij.

Eene buitengewone *Javasche Courant*, d.d. den 31sten Mei, meldt het betreurenswaardig overlijden van den generaal-majoor *A. V. Michiels*.

De dagorder, waarbij op den 31sten Mei van dit overlijden wordt kennis gegeven, is van den volgenden inhoud:

„*Officieren, onder-officieren en soldaten!*

„De dappere bevelhebber, die u zoo menigmaal ter overwinning voerde, de generaal-majoor *A. V. Michiels*, die u en mij zoo dierbaar was, die uw en mijn vertrouwen bezat, is niet meer! hij is den heldendood gestorven.

„Ik ontving heden het onverwacht en treffend berigt, dat hij, bij het vervolgen van zijne roemrijke krijgsverrigtingen op Balie, bij het afweren van eenen nachtelijken aanval des vijands, van het door hem veroverde Kasoemba, op den 25sten Mei, doodelijk gewond, en kort daarop overleden is.

„Schitterend heeft hij de eer onzer wapenen gehandhaafd; met grootmoedigheid en beleid heeft hij de onderwerping en bevrediging der wederspannige rijken van Balie voorbereid.

„Op het punt, om de eervolle en moeijelijke taak, welke ik hem opdroeg, ten einde te brengen, wordt hij ons ontrukt!

„Met het stoomschip, met hetwelk hij van hier vertrok, is zijn stoffelijk overblijfsel hier aangebragt. Op morgen (1 Junij) zal ik met u daaraan de laatste eer bewijzen.

„Zijn naam zal prijken in de geschiedenis van Nederlandsch Indië. Zijne nagedachtenis zij steeds in eere, en blijve bij tijdgenoot en nakomeling in dankbare herinnering!

„ROCHUSSEN."

Het verslag van den luit.-kolonel *van Swieten*, betreffende het noodlottig gevecht, waarin de bevelhebber het leven verloor, luidt als volgt:

„Het is met een diep gevoel van smart, dat ik de eer heb Uwe Exc. kennis te geven van het overlijden van onzen opperbevelhebber, den generaal-majoor *A. V. Michiels*, aan de gevolgen eener wonde, met beenverbrijzeling, die Z. H. E. Gestrenge in den nacht van den 24sten op den 25sten Mei te Kasoemba heeft bekomen. Voor zijn overlijden, slechts weinige uren na de verwonding, had de generaal nog eene amputatie ondergaan, ter hoogte van de regterdij.

Ik moet echter de berigten wat hooger opvatten, om Uwe Excellentie meer duidelijkheid te geven.

In den avond van den 23sten kregen de troepen last, den volgenden dag naar Kasoemba op te rukken. Twee kompagniën van het 7de bataljon infanterie moesten te Padang achterblijven, tot bewaking der vivres-magazijnen, terwijl een bataljon marine-soldaten, sterk 600 man, onder de bevelen van den kapitein ter zee *Bouricius*, den togt zoude vergezellen.

Op eenen korten afstand noord-oostelijk van Kasoemba, ligt een tempel (Tampat Dewa), Soengej Lawas genoemd, die als de heiligste tempel van geheel Balie bekend is.

De Klonkongers hadden besloten denzelven te verdedigen met al de hardnekkigheid, welke de geestdrijverij en het geloof aan dat heiligdom hun ingaf. De tegenstand was inderdaad dapper, hoezeer dezelve niet van langen duur kon zijn, alzoo de vijand weinige vuurwapenen had. Na eenige wanhopige aanvallen met de lans werd de tempel veroverd.

De troepen marscheerden dadelijk tot den aanval van de kampong vooruit, in welke de vijand aan alle zijden groote massa's volk vertoonde.

Het derde bataljon infanterie met het bataljon marinesoldaten en eene halve zesponder-batterij ging langs het strand. Het linkerhalve 5de bataljon, het 7de en het 13de bataljon infanterie met de kompagnie sappeurs, en eene sectie der bergbatterij met twee handmortieren, gingen door de kampong.

Het eerstgenoemde gedeelte werd door de Balinezen met groote onverschrokkenheid ontvangen, maar toch, gedeeltelijk door het blikkendoozen-vuur, gedeeltelijk door het vuur der tirailleurs, met groot verlies verdreven.

De andere troepen deboucheerden in eene vlakte, na den vijand, die herhaalde malen met gevelde lans stormde, dwars door de kampong voor zich uit te hebben gedreven. Zij vonden aldaar nagenoeg een getal van 6 a 7000 Balinezen in massa opgesteld.

De drie bataljons infanterie échelonneerden zich met bataljons in divisie-kolonnes, bereid om het carré te vormen, indien de overmagt des vijands elk bataljon op zich zelf daartoe mogt noodzaken. In deze orde marscheerden zij den vijand te gemoet met de artillerie en sappeurs in hun midden.

Een aanval des vijands op den regtervleugel werd teruggeslagen en de vijand allerwege verdreven. Deze dag was, wat de hardnekkigheid van den tegenstand en de schoonheid van de manoeuvres betreft, niet de minste van die, waarop de opperbevelhebber zich tijdens deze expeditie heeft kunnen beroemen.

Het was ruim drie uur in den namiddag toen de troepen de voor hen bestemde woningen betrokken; er werd last gegeven, dat, gedurende den nacht, alles gekleed en gewapend zoude moeten slapen, en deze voorzorg was niet overbodig.

Te drie uur 's nachts werd bij het 7de bataljon infanterie, dat zuidelijk van de overige troepen (aan des vijands zijde) was opgesteld, alarm geslagen, dat onmiddellijk door alle bataljons herhaald werd.

Een verdoovend geschreeuw door de Balinezen aangeheven, en het geweervuur van een onze posten, kondigden eenen nachtelijken aanval des vijands aan.

Van de uitgestrekte kampong was alleen de kom — de omgeving van de bazaar — bezet. Langs den breeden weg, die voorwaarts van het 7de bataljon infanterie lag, kwamen ontelbare drommen Balinezen onder het geroep van: *amokh! amokh!* vooruit. Een à twee huizen, die zij de onhandigheid hadden gehad, om zelf in den brand te steken, verlichtten het terrein, waarop zij aankwamen, hetgeen de bergbatterij gelegenheid gaf op 60 passen een kogelschot te doen, dat velen deed vallen en anderen deed wankelen.

Maar driemaal herhaalden zij den aanval en driemaal werden zij op dezelfde wijze afgeslagen. Toen wendde de vijand zich regts, maar stuitte op het marine-bataljon, dat met even veel onverschrokkenheid en een goed vuur hem ontving. Op 6 à 7 punten tegelijk deed de vijand zijnen aanval, en deboucheerde eindelijk, begunstigd door de duisternis en lokale kennis, in het midden der kampong, regt op het hoofdkwartier. Op dit oogenblik, circa 4½ uur, bekwam de opperbevelhebber een schot, dat hem dadelijk deed neerzijgen.

Maar, zoo het den vijand ook al gelukte in de kampong door te dringen, overal vond hij verdedigers, zoodat hij genoodzaakt was, met veel verlies af te trekken.

Indien ik de stoutheid des vijands bedenk, die midden in een sterk bezet kampement doordringt, en verscheiden der onzen reeds met de lans nedersteekt, dan moet ik mij verwonderen over het onbeduidende verlies, dat wij geleden hebben, hoezeer ook de gevaarlijke verwonding van den opperbevelhebber een zeer kostbaar verlies is.

Maar tevens moet ik den bedaarden moed onzer troepen roemen, die, allerwege omsingeld, door het verdoovend geroep van *amokh! amokh!* dat welligt een uur aangehouden heeft, geen oogenblik aan het wankelen zijn gebragt. Vooral het 7de bataljon en de berg-batterij, die den eersten, en zeker den voornaamsten aanval gehad hebben, verdienen speciaal hier genoemd te worden.

Bij het aanbreken van den dag was de vijand verdwenen, maar de brand, die door hem verwekt was, had zich intusschen voortgeplant. De generaal werd te 7¼ uur, onder geleide van eene kompagnie infanterie en een detachement kavallerie, naar Padang weggebragt. Hij werd dadelijk geamputeerd, maar te 11 uur 's avonds gaf hij den geest. Dit verlies wordt door ons allen diep gevoeld.

Door het verlies van den opperbevelhebber moesten de plans grootendeels worden gewijzigd. De generaal had naar Klonkong willen marscheren, en na gekwetst te zijn, heeft hij mij die beweging nog aangeraden. Maar het aanvankelijk plan was alleen gegrond op een denkbeeld van weinig of geen tegenstand — de positie van Soengej lawas uitgezonderd. — De fanatieke houding des vijands, het geheele gemis van de reeds lang verwachte berigten onzer bondgenooten, dat ook reeds bij den opperbevelhebber een denkbeeld van verraad, of minstens van onwil, had doen ontstaan, maakten dezen togt onmogelijk, te meer, daar wij niet hadden kunnen vooruitrukken, zonder Kasoemba sterk bezet te houden, om de communicatie met onze basis open te houden."

Het slot van dit rapport luidt als volgt:

„Het getal der dooden bij dezen togt is geweest: de opperbevelhebber; de eerste luit. *J. W. H. Sindicus*, van het 5de bat. inf.; de luit. ter zee 1ste kl. *Nouhuis*, beide op marsch gestorven, ten gevolge van de vermoeijenissen, benevens vier onder-officieren en soldaten.

De gekwetsten zijn: de officier van gezondheid 3de kl. *Scheiner*, van de landmagt; de officier van gezondheid *Everts*, van het marinebat.; de 2de luit. *J. A. Daniels*, van het 5de bat., en 25 onder-officieren en manschappen.

De laatste berigten luiden, dat de radja van Beliling, benevens de Goestie *Djilantiek* het leven verloren hebben; welke tijding echter nog bevestiging noodig heeft."

Het stoffelijk overschot van den opperbevelhebber door Z. M. stoomschip *Etna* naar Batavia overgebragt, is aldaar den 1sten Junij met de meeste militaire eer ter aarde besteld. Het verslag van deze begrafenis wordt in de *Javasche Courant* uitvoerig medegedeeld.

De begrafenis had met veel plegtigheid plaats. Het lijk werd gevolgd door Z. Exc. den gouv.-generaal; den vice-president en de leden van den raad van Neêrlandsch Indië, Z. H. den hertog *van Saksen-Weimar*, door bijna alle ambtenaren en officieren, alsmede door een aantal aanzienlijke ingezetenen.

Bij den grafkuil werd door mgr. *P. M. Vrancken*, bisschop van Colophon, coadjutor van den apost. vicaris mgr. *J. Grooff*, dienst gedaan en de gemeente toegesproken, terwijl door den kolonel *J. C. van Rijneveld* de diensten van den overledene werden herdacht. De algemeene deelneming aan deze begrafenis strekte ten bewijze van de hooge achting, welke de overledene zich bij de ingezetenen van alle rangen en standen had weten te verwerven.

Zelden heeft in Nederlandsch-Indië iemand meer uitgeblonken door dapperheid en roemrijke wapenfeiten; zelden bezat iemand zoo zeer het vertrouwen der troepen, die hij steeds tot overwinning voerde; maar zelden heeft iemand tevens meer schranderheid en doorzigt in daden van burgerlijk bestuur aan den dag gelegd, zoodat het in hem twijfelachtig blijft, of hij meer schitterde door krijgsbeleid, dan wel uitmuntte door ervaring in de kunsten des vredes.

Bij besluit van den 8den Junij 1849, no. 1, heeft Zijne Excellentie de gouverneur-generaal, Zijne Hoogheid den luitenant-generaal, hertog *Bernhard van Saksen-Weimar-Eisenach*, kommandant van het Indisch leger, belast met het opperbevel over de derde expeditie tegen Balie; terwijl Zijne Excellentie de vice-admiraal *J. P. Machielsen*, kommandant van Zijner Majesteits zeemagt in Oost-Indië en inspecteur der marine, belast blijft met het bevel over de zeemagt bij die expeditie, en het speciaal bevel over de landmagt is opgedragen aan den luitenant-kolonel der infanterie *J. van Swieten*, onder het opperbevel van Zijne Hoogheid den luitenant-generaal, kommandant van het Indisch leger.

Voorts is bij besluit van den 4den Junij 1849, La. Ji, aan den luitenant-kolonel der infanterie *J. van Swieten*, bijgestaan door den kapitein-adjudant van Zijne Excellentie den gouverneur-generaal, jhr. *Ths. van Capellen*, opgedragen het beleid en de behandeling van de verdere staatkundige aangelegenheden, met de tegenwoordige onderneming tegen Balie in verband staande; en zulks onder goed- en afkeuring van Zijne Hoogheid den luitenant-generaal, kommandant van het Indisch leger, die met het oppertoezigt over de behandeling van de staatkundige aangelegenheden is belast.

Ofschoon men zich vleijen mogt, dat — na de overmeestering van Djagaraga, nadat de radja's van Beliling en Karang-Assam ontvlood en waarschijnlijk, even als de goestie *Djilantiek*, gedood zijn, en na de nu laatstelijk te Soengej Lawas en Kasoemba plaats gehad hebbende tuchtiging van Klonkong, — de Balische geschillen, zonder verdere bloedvergieting, zouden kunnen worden beslecht, zoo was echter het tegendeel nog mogelijk. In het vooruitzigt van die mogelijkheid, en om in allen gevalle de onderhandelingen tot eene eindregeling te doen komen, en aan dezelve meer klem bij te zetten, werden ter vervanging en aanvulling van de zieken, zoo te Batavia als te Soerabaija, eenige versche troepen, onder welke de kompagnie walbusschutters van het eerste bataljon infanterie te Batavia, en de helft van het 14de bataljon te Soerabaija ingescheept, ten einde Zijne Hoogheid den opperbevelhebber, bij zijne komst op Balie, te vergezellen: terwijl eindelijk het vereischte werd voorbereid, om, zoo het noodig ware, de strijdkrachten nog meer te versterken en tot afdoening van zaken te geraken.

[Later echter is een en ander gebleken, onnoodig te zijn.]

Onderwerping van den rijksbestuurder van Klongkong.

Uit de nadere en latere rapporten van den bevelhebber der expeditie, den luitenant-kolonel *van Swieten*, gedagteekend Padang (Balie), den 3den en den 6den Junij, blijkt, dat gezegde bevelhebber den 28sten Mei den dewa agong van Klonkong, met verwijzing op den zegevierenden uitslag der wapenen van het Nederlandsche gouvernement, heeft aangeboden, om nog bij het gouvernement in onderwerping te komen, onder belofte, alsdan op den zetel van Klonkong te zullen blijven, en met bedreiging, „dat, zoo binnen 8 dagen geen voldoend antwoord mogt ontvangen zijn, de Nederlandsche magt andermaal, en dan vereenigd met die van Lombok, zou oprukken en dat dan Klonkong een gelijk lot als Kasoemba zou ondergaan."

De bevelhebber berigtte daarop, in een rapport, gedagteekend Kasoemba, den 13den Junij, dat hij na alzoo den rijksbestierder van Klonkong en andere vorsten, die hunne onderwerping beloofd hadden, beleefdelijk uitgenoodigd te hebben in zijn legerkamp te verschijnen, eene zeer onbeleefde weigering ontvangen en zich alzoo genoodzaakt gezien had de vijandelijkheden te hernieuwen.

De sterkte te Kasoemba werden daarop dan ook na een kortstondigen tegenstand door onze troepen veroverd, waarop de opperbevelhebber zich gereed maakte, den volgenden dag met zijne geheele magt op Klonkong aan te rukken. Intusschen werd het doel, dat men met de verovering van Klonkong beoogde, op eene minder bloedige wijze verkregen. Te 12 uur des middags werd namelijk een parlementair uit Klongkong aangemeld. Het was de heer *Lange*, Nederlandsch agent te Badong, die den opperbevelhebber kennis gaf, dat de radja *Kassiman*, van Badong, en radja *Ngoerah Agong*, van Tabanan, den 9den, dat is daags te voren, met 16,000 gewapende mannen te Klonkong waren gekomen, om hunne aangebodene bemiddeling uit te oefenen; dat zij zeer verwonderd waren geweest over het plegen der vijandelijkheden, op den dag, die voor de conferentie was bepaald; dat de heer *Lange* juist op weg naar Klonkong zijnde, ons kanonvuur had gehoord, en in weerwil van het gevaar, dat daaruit voor hem ontstaan konde, naar Klonkong was doorgereden. Dat hij het volk aldaar in groote verslagenheid had gevonden, maar ook bereid, om voor het geloof te sterven; dat er eene gewapende magt van niet minder dan 33,000 man op de been was, en eindelijk, dat de dewa agong *Gedeh Poetra* zijn gezag tijdelijk in handen van radja *Kassiman* had gesteld, met magtiging, om voor hem den vrede te bewerken, en den voortgang der Nederlandsche troepen te stuiten.

De bedreiging van onmiddellijk tegen Klonkong te zullen oprukken, had alzoo de gewenschte uitwerking. Reeds den 12den 's avonds, bragt de heer *Lange* vier gezantschappen, bestaande alle uit personen van aanzien, van de navolgende rijken, als:

Van Klonkong: *Ida Nowan Pedada* en *Ida Waijang Bagoes*; van Badong: *Ida Made Rai*, *Ida Noman Mas* en *Pembukhel Toeban*; van Tabanan: *Ida Made Jaksa*; van Gianjar: dewa *Noman Rai* en goestie *Poetoe Getassan*.

Deze gezanten zouden, zoodra de schepen uit de Laboean Amok Baai vertrokken, met Z. M. stoomschip *Hecla*, begeleid door den pangerang *Sjarief Hamed*, naar Batavia worden overgebragt.

In eene missive van den luitenant-generaal, opperbevelhebber der derde Balische expeditie, hertog *Bernhard van Saksen-Weimar-Eisenach*, aan Z. Exc. den gouvern.-gen. van Neêrlandsch Indië, welke bij bovengemeld rapport van den luitenant-kolonel *van Swieten* gevoegd was, geeft eerstgenoemde kennis, dat hij den 13den Junij te Kasoemba is aangekomen en uithoofde het gunstig resultaat der expeditie naar Klonkong een langer verblijf der troepen te Kasoemba onnoodig maakte, reeds order had gegeven dezelve achtervolgens naar Padang aan de Cove terug te doen gaan en te embarkeren, om zoodra het embarkement is afgeloopen, den terugreis naar Java te kunnen aannemen.

Het slot van deze missive luidt als volgt:

„Ten slotte heb ik nog de eer Uwe Excellentie mede te deelen, dat ik heden een bezoek heb gehad van den radja *Kassieman* van Badong, den radja *Dewa Pahan* van Gianjar en den rijksbestuurder radja *Monak* van Mengoei, komende met een groot gevolg, doch waarvan maar enkelen met lansen en de overigen ongewapend verschenen zijn.

„Het was niet dan met groote moeite, dat deze vorsten door den heer *Lange*, Nederlandschen agent te Badong, daartoe waren overgehaald, zoo groot was de vrees om in de nabijheid der troepen te komen.

„Ik had hen door den luitenant-kolonel *C. A. de Brauw*, chef van den staf, doen afhalen van Gilgil, twee palen van Klonkong, met verzekering van eene goede en vriendschappelijke ontvangst.

De radja van Badong gaf bij deze gelegenheid de verzekering dat hij zich verantwoordelijk stelde voor de geheele onderwerping van den dewa *Agong* van Klonkong aan het Nederlandsche gouvernement, terwijl de radja van Gianjar nogmaals vergiffenis vroeg voor den onbeleefden brief, welken hij aan den luitenant-kolonel *van Swieten* had geschreven, en nederig verzocht, in genade bij het Nederlandsche gouvernement te worden aangenomen.

„Zeer verschilde dit bezoek met dat van de radja's van Beliling en Karang Assam, in der tijd te Singaradja en Sangsiet gebragt. Zoo de houding van deze radja's niet vrij eigendunk en eenen zekeren trots op eigene kracht was vrij te pleiten, zoo was daarentegen de houding der radja's bij het bezoek van heden, nederig en welvoegelijk.

„De heer *Lange* heeft weder geene moeite ontzien, dit bezoek voor te bereiden, en zich daardoor op nieuw verdienstelijk gemaakt jegens het Nederlandsche gouvernement."

Uit het rapport van den 3den Junij blijkt, dat het met den toestand der zieken niet ongunstiger gaat; zoo de wending ook niet geheel voordeelig is, is de ziekte ook niet toegenomen. Men heeft echter het afsterven van den kapitein *J. Vorstenbos*, van het 13de bataljon infanterie, en den officier van gezondheid *L. Stabel*, te betreuren.

— Op den 30sten Mei zijn te Padang teruggekomen de luitenant-kolonel *C. A. de Brauw*, chef van den staf, en de majoor *F. J. Sorg*, die hunne dienst dadelijk weder aanvaard hebben.

Uit een later rapport van den hertog *van Saksen Weimar*, gedagteekend: Beliling, den 18den Junij 1849, blijkt nog, dat de troepen successivelijk naar Padang aan de Cove waren geretourneerd en dat het laatste corps den 17den des ochtends te 7½ uur geëmbarkeerd was. De hertog zelf was den 17den met Zr. Ms. stoomschip *Etna*, met het halve 14de bataljon aan boord, naar Beliling gestoomd en den 18den des morgens daar aangekomen. Z. D. H. had eene inspectie gehouden over het fort, het kampement en de troepen te Beliling, en heeft de magt, hem door den gouverneur-generaal bij een besluit van den 4den Junij verleend, om de zaken met Balie te beslechten, overgedragen aan den luitenant-kolonel *van Swieten*.

Na eene voorgenomen ontmoeting van den hertog, ge...

...dtlijk met den luitenant-kolonel *van Swieten* en den kapitein-adjudant *van Capelle*, met den *Radja van Bangli*, tot regeling van zaken, zoude de hertog de terugreis naar Soerabaija aannemen. Z. D. H. had het einde der expeditie aan de troepen bekend gemaakt bij de volgende dagorder, gedagteekend uit Padang (Balie), d.d. 16den Junij:

„Het is met een waar gevoel van vreugde, dat ik aan officieren, onderofficieren, soldaten en matrozen, de land- en zeemagt uitmakende der derde Baliesche expeditie, kan bekend maken, dat de oorlog tegen de Baliesche Vorsten geheel en al ten voordeele van het Nederlandsche gouvernement is geëindigd.

„Deze roemvolle uitkomst is men alleen aan uwe dapperheid, aan uwe krijgstucht en aan het beleid uwer bevelhebbers verschuldigd. Gij hebt weder eene nieuwe eervolle bladzijde aan de krijgsgeschiedenis van het Indische leger gehecht. Het heeft mij leed gedaan geen getuige van uwe heldendaden te kunnen wezen. Zij zullen echter daarom niet minder onuitwischbaar in mijn geheugen gevestigd blijven.

„Leve de Koning!

HERTOG B. VAN SAXEN WEIMAR-EISENACH."

- Bij besluit van den gouv. generaal van den 4den Junij is, als een blijk van 's gouvernements erkentelijkheid voor de langdurige, roemrijke en trouwe diensten van wijlen den generaal *Michiels*, aan zijne moeder te Maastricht, toegelegd een maandelijksch pensioen van f 100, ten laste van de geldmiddelen in Nederl. Indie.

Er is ontvangen een brief van den agent van het gouvernement op Balie, *M. J. Lange*, koopman te Badong, van den 1sten Julij 1849, waarin onder anderen blijkt, dat als bewijs, dat zijne zucht naar vrede welgemeend was, *Mengoei* afstand had gedaan van deszelfs eenigste zeehaven, aan de zuidwestkust, *Siesa*, waar dien ten gevolge de Nederlandsche vlag was geheschen.

Klonkong is de oudste staat op Balie, dagteekenende uit den tijd der Hindos; eenmaal was het geheele eiland aan den scepter van Klonkong ondergeschikt. Men zegt, dat de stamvader der vorsten van dat rijk, *Dewa-Agong* genoemd, van Java was gekomen; zijne afstammelingen worden door de Hindos nog steeds in hooge eer gehouden. Ten einde de linie van den vorst van Klonkong zuiver te houden, is hij door een oud gebruik verpligt, zijne eigene zuster te huwen, eene soort van verbindtenis, die aan alle andere vorsten op Balie volstrekt verboden is; een der koningen van Karang-Assam, die zulks toch gedaan had, haalde zich hierdoor den algemeenen haat op den hals en werd ten slotte uit zijn rijk verdreven. Alle prinsen van Balie koesteren het diepste ontzag voor den vorst van Klonkong en hetzelfde gevoelen is bij het volk heerschende.

(*Ingezonden.*)

De Staten dezer Provincie besloten in de eerste vergadering dezer zitting tot de niet toelating van de heeren ZIJLKER en REINDERS, en zulks uit hoofde art. 4 *b* van het reglement omtrent de zamenstelling der Staten van de provincie Groningen, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van den 30sten Mei 1825, no. 98, alwaar vermeld staat, dat het lidmaatschap van de Staten niet zal kunnen worden uitgeoefend door de leden van eene der Kamers van de Staten Generaal. Zij toonden, alzoo van het thans nog vigerend reglement de volledig verbindende kracht te erkennen; en men vraagt daarom, hoe het mogelijk is, dat steeds over het hoofd wordt gezien het bepaalde bij art. 78 *c*, inhoudende: dat het lidmaatschap der Gedeputeerde Staten niet zal kunnen worden uitgeoefend door „alle, zonder onderscheid, die eenige bediening bekleeden of in eenig beheer zijn gesteld, waardoor zij rekenpligtig gemaakt zijn of in persoonlijke regtstreeksche ondergeschiktheid gebragt zijn van de Staten of Gedeputeerde Staten."

Dit jaar nog deden, volgens Publicatie van Gedeputeerde Staten van den 13den Maart, alle Zijlvestenijen rekening aan die Staten, zoodat de rekenpligtigheid dezer collegiën aan Gedeputeerde Staten niet kan worden betwijfeld; en nog steeds wordt door een lid van Gedeputeerde Staten de betrekking van Secretaris en Ontvanger bij eene der Zijlvestenijen bekleed.

Zoolang dusdanige bepalingen in de reglementen der Staten zijn vervat, vertrouwt men, dat de Staten dezer Provincie wel de uitvoering daarvan zullen willen verzekeren.

Kerknieuws.

Ds. *N. Beets* heeft voor het beroep naar Middelburg bedankt.

Choleraberigten.

GRONINGEN, 23 Augustus. Van den 20sten Augustus tot heden middag zijn

aangetast	28	personen.
overleden	20	„
hersteld	24	„
Alzoo tot nu toe:		
aangetast	1343	„
overleden	630	„
hersteld	503	„
in behandeling	213	„

Uit bovenstaande opgaaf blijkt, dat in de laatste week de Cholera alhier zeer veel is afgenomen. — Bij 26 geborenen in dien tijd heeft de geheele sterfte alhier bedragen 87 personen.

Wij laten hier volgen het overzigt van den loop der ziekte gedurende de laatste 5 weken, zijnde van den 19den Julij tot heden middag:

Van 19 tot 26 Julij zijn aangetast 306, overl. 166, hersteld 77.
— 26 Julij tot 2 Aug. zijn aang. 184, — 81, — 114.
— 2 tot 9 Aug. zijn aangetast 127, — 54, — 98.
— 9 tot 16 Aug. zijn aangetast 209, — 81, — 99.
— 16 tot 23 Aug. zijn aangetast 108, — 67, — 65.

In de gemeente TERMUNTEN is op nieuw, den 18den dezer, een persoon door de Cholera aangetast en daaraan bezweken, nl. een turfschipper te TERMUNTERZIJL.

Ook te ENGELBERT, gemeente NOORDDIJK, hadden in den loop der vorige week 2 Cholera-gevallen plaats; beide doodelijk.

Te MIDDELSTUM zijn sedert den 17den geene nieuwe Cholera-lijders bijgekomen; van de 2, die toen onder behandeling bleven, is een overleden.

In de gemeente HOOGEZAND zijn sedert de laatste opgave weder 2 personen door de Cholera aangetast, beide te MARTENSHOEK.

Te USQUERT is sedert den 16den een persoon aan de Cholera overleden en bleven den 20sten nog 2 onder behandeling.

DRENTHE. Te *Meppel* zijn van den 12den tot en met den 18den dezer bijgekomen 6 Cholera-lijders, hersteld 2, overleden 3, in behandeling gebleven 3; in het geheel zijn aangetast 102, waarvan overleden 71, hersteld 28, in behandeling 3. — Te *Hoogeveen* zijn in de afgeloopene week aangetast twee personen, welke beide nog in behandeling zijn, terwijl de van de vorige week in behandeling gebleven persoon hersteld is. — Te *Veenhuizen* is de Cholera volgens de laatste berigten gelukkig geweken. — Te *Smilde* is dezelve, sedert den 16den dezer, erger geworden; bijna alle voorvallen waren doodelijk. — Den 16den dezer is aan de *Knijpe*, gem. *Zuidlaren*, een aldaar met zijn schip van Groningen gekomen schipper aan de Cholera overleden.

— Te SNEEK zijn van den 12den tot den 18den dezer aan de Cholera overleden 18 personen.

— Te ZWOLLE bedroeg het getal aangetaste personen tot en met den 12den Augustus 178; — bijgekomen tot en met den 19den Augustus 88; totaal 266. Daarvan zijn overleden 136, genezen 80, en nog onder behandeling 50.

— Te DEVENTER zijn van den 9den tot den 15den Augustus aan de Cholera aangetast 35, hiervan zijn hersteld 7, overleden 7. Gebleven op den 15den Augustus in behandeling zijn gebleven 21.

— Te KAMPEN zijn van den 14den tot den 17den Augustus bijgekomen 26, overleden 16, hersteld 10, in behandeling 50.

— De ziekte is te BLOKZIJL in de laatste dagen aanmerkelijk toegenomen. Sedert de laatste opgave, den 11den Augustus, zijn er 21 bijgekomen, 11 overleden, 6 hersteld en blijven er op dit oogenblik 9 onder behandeling.

— AMERSFOORT. Op den 8sten in behandeling 1; bijgekomen tot den 17den Augustus 23; totaal 24. Daarvan zijn overleden 14, hersteld 3 en in behandeling gebleven 7.

— Te LEIDEN zijn sedert den 18den dezer bijgekomen 7 cholera-lijders, overleden 7, hersteld 10.

— AMSTERDAM. Volgens officiële opgaaf zijn van den 18den tot en met den 20sten Aug. hier ter stede aangegeven 58, overleden 31 cholera-lijders, zoodat van den 5den Junij tot en met den 20sten Augustus in het geheel zijn aangegeven 2532, overleden 1633.

— Te ARNHEM zijn van den 18den tot den 19den dezer bijgekomen 18 cholera-lijders, overleden 7, hersteld 7; van den 19den tot den 20sten bijgekomen 15, overleden 12, hersteld 11, blijven in behandeling 58.

UTRECHT, 22 Augustus. Alhier zijn van Zondag tot Maandag aangegeven 36 en van Maandag tot Dingsdag slechts 24 nieuwe Cholera-lijders.

Sedert Maandag morgen tot heden morgen half elf, zijn aangegeven in het geheel 57 overledenen.

— Te 's GRAVENHAGE zijn van den 21sten Mei tot en met den 18den Augustus 1849 door de Cholera aangetast 540, overleden 274, hersteld 210 en in behandeling 56.

— Te SCHEVENINGEN zijn van den 22sten Julij tot den 18den dezer door de Cholera niet minder dan 471 aangetast en stierven er 233, — dus bijna zooveel als te 's Hage. — [Te Scheveningen woedt dus de ziekte in erge mate.]

— In geheel *Zuid-Holland* zijn tot den 12den dezer door de Cholera aangetast 7491, hersteld 2775, overleden 3892, en in behandeling gebleven 779 personen.

LONDEN, 18 Augustus. De Cholera blijft hier sedert eenige dagen op dezelfde hoogte, terwijl zij in de provinciën afneemt. Volgens de opgave van gisteren, waren er in Londen en in de voorsteden 385 nieuwe lijders en 179 sterfgevallen, en in het overige van Engeland 313 nieuwe lijders en 130 sterfgevallen.

PARIJS, 18 Augustus. De Cholera begint zich te Parijs weder te verheffen; de laatstvorige berigten van de *Union Médicale* melden 23 en 28 gevallen; in de laatste dagen bedraagt het aantal der opgenomenen in de hospitalen 51 daags en de sterfgevallen 23 a 24.

[Te Parijs zijn dit jaar tot den 15den dezer aan de Cholera gestorven 16,920 personen, waarvan de meeste in April, Mei en Junij stierven. In 1832 rukte de Cholera in 't geheel 18,556 weg, waarvan drie vierden alleen in Maart stierven.]

ZEETIJDINGEN.

Gepasseerd te Tonningen den 17 Aug., kapit. *van der Wouden* Hoop en Liefde, van Riga n. Zwolle.

Binnengekomen te Amsterdam den 18 Aug., kapit. *de Jonge* Jantina, van Hartlepool; *Kok* Jan Frederik en *Goosens* Gerardina Klasina, beide van Memel; *Rozeboom* Eendragt, van Bremen; den 19den *Scherpbier* Goede Verwachting, van Havana; *de Vrede* Prudentia, van Tromsöe; den 20sten *Blaak* Jantina, van Newcastle; den 21sten *Karst* Martha Alida, van Petersburg; *Stuit* jonge Liefert, van Memel. — Te Hollesloot den 20 Aug., *Mulder* Jantina Gesina, van Memel. — Te Texel den 18 Aug., *Frankena* Verwachting, van Yarmouth; den 19den *Bakker* Elsina, van Archangel; *Altena* Hendrika Margaretha en den 20sten *Dood* jonge Lucas, beide van Petersburg. — In het Vlie den 18 Aug., *Drewes* Afina Hillechiena, van Archangel; *Drok* Elisabeth Maria, van Laurvich; den 19den *de Weerd* Pieter, van Petersburg; *Visser* Ymkje Visser, en *Vos* Reina, beide van Frederikstad; *Taaij* Gesina Jantina, van Fahrund. — Te Helvoet den 19 Aug., *Zoutman* Hendrika, van Riga. — Te Brielle den 19 Aug., *Douwes* Johanna, van Newcastle. — Te Vlissingen den 19 Aug., *Weering* Gesina, van Riga. — Te Londen den 18 Aug., *Veltkamp* Anna Margaretha, van Groningen; *de Jonge* jonge Reintje, van Workum. — Bij Deal den 18 Aug., *Schut* Maria Aletta, van Amsterdam n. Genua. — Te Fisherow den 16 Aug., *Hansen* Catharina, van Antwerpen. — Te Duinkerken den 14 Aug., *Wilkens* Harmonie, van Rotterdam. — Te Bolderaa den 12 Aug., *Sprik* Christina Hillegina, van Amsterdam. — Te Koppenhage den 15 Aug., *Brouwer* Elsina, van Amsterdam. — Te Hamburg den 18 Aug., *Albers* vr. Catharina, van Amsterdam. — Te Warnemunde den 19 Aug., *van der Wijck* Annegina, van Antwerpen. — Te Cuxhaven den 19 Aug., *Muntendam* Reinau Engelkens, van Messina. — Te Bremerhaven den 17 Aug., *Smaal* Jantina Catharina, van Londen; *Koop* Regina, *de Vries* Tida en *Boiten* Catharina Elisabeth, alle drie van Brake. — Te Dantzig den 15 Aug., *Kleininga* Catharina Cornelia, van Amsterdam; *Boon* Alida Giezen, van Koppenhage.

Binnengekomen te Amsterdam den 22 Aug., kapit. *Dood* jonge Lucas, van Petersburg; *Klein* Jantina, van Bremen. — In het Vlie den 20 Aug., *Karst* Martha Alida, van Petersburg; *Stuit* jonge Liefert, van Memel. — Te Deal den 19 Aug., *Schuur* Aaltje Pronk, van Groningen n. Gloucester; *Pluktje* Tetsea, van Groningen n. Southampton. — Te Leith den 17 Aug., *Kuiper* de 5 Gezusters, van Harlingen. — Te Stockton den 13 Aug., *Bitman* jonge Hendrik, van Rotterdam; *Hofkamp* de 10 Gebroeders, van Kampen. — Te Hollesloot den 21 Aug., *Bakker* Elsina, van Archangel.

Vertrokken van Amsterdam den 18 Aug., kapit. *Puister* Rika, naar Stavanger; den 20sten *de Boer* Arjen Brouwer, naar Napels; *Dokter* Maria Geertruida, naar Koningsbergen; *Kwint* Hendrika Gesina, naar Stettin; *Zelling* Gesina, naar Odensee; *Weijland* Zwijger, op avontuur. — Van Texel den 20 Aug., *de Jong* jonge Clemens en *Giezen* Nijverdal, beide naar Hull. — Van Terschelling den 18 Aug., *Hoveling* Avontuur, naar Bergen, als bijlegger. — Uit het Vlie den 16 Aug., *Visser* Vriendschap, naar Koppenhage; *Kwakenbruj* Wilmina, naar Bergen; *Kraan* vr. Helena, naar Laurvich; *Klein* Tweelingen Daniel en Wilco, op avontuur; den 18den *Oldenburger* Gerritje Koumans, naar Newcastle. — Van Helvoet den 18 Aug., *Klasen* Antje, naar Rouaan; den 20sten *van der Veen* Johanna Gesina, *Duit* Maria Anna en *Boswijk* Ceres, alle drie naar Stettin; *Brouwer* Elisabeth, op avontuur. — Van Brielle den 20 Aug., *Scholtens* Sjoumenta, naar Stockton; *Karsies* Vriendschap, naar Windau; *Smit* Morgenster, naar Stettin; *Schut* juffrouw Henriette, naar Bergen; *Boomgaard* Margaretha, naar Noorwegen; *Leeuwes* Arendina, *Brouwer* Afina Undina, *Bakker* Maria Agnes, *Kramer* Harmonie en *Sap* Broederliefde, alle vijf op avontuur. — Van Maassluis den 20 Aug., *Zoutman* vr. Ida, naar Hamburg. — Van Archangel den 2 Aug., *Pinksterboer* Gesina, naar Amsterdam; *Brouwer* Noordstar, naar Antwerpen. — Van Memel den 13 Aug., *Oostra* Annechina en *Prins* Catharina, beide naar Amsterdam. — Van Pillau den 14 Aug., *Schuur* jonkvr. Elisabeth, naar Amsterdam. — Van Travemunde den 17 Aug., *van Duinen* Eensgezindheid, naar Riga; *Giezen* Geerdina Beerta, naar Antwerpen. — Van Hamburg den 18 Aug., *de Vries* Anna Sophia en *Smit* de 3 Gezusters, beide naar Amsterdam. — Van Bremerhaven den 16 Aug., *Heeres* vr. Adriana, naar Antwerpen.

Vertrokken van Amsterdam den 21 Aug., kapit. *Boswijk* Jantina, naar Palermo; *Kuiper* Meinsina, naar Lubeck; *Gruppelaar* Nijsina, op avontuur; den 22sten *Harding* Margaretha, naar Riga; *Wijkmeijer* Anna, op avontuur. — Uit het Vlie den 20 Aug., *Stuit* Merwestroom, naar Bergen; *Puister* Rika, naar Stavanger; *de Boer* Lumina, naar Tromsöe. — Van Helvoet den 21 Aug., *Schuring* Antina, op avontuur. — Van Brielle den 21 Aug., *Bekkering* Christina, naar Dantzig; *van Wijk* jonkvr. Maria, *Hazewinkel* Geertruida en *de Boer* Wemelina, alle drie op avontuur. — Van Archangel den 9 Aug., *Jonker* Willem Cornelis, naar Amsterdam.

MEMEL, 16 Aug. Het schip *Catharina*, kapit. Prins, van Koningsbergen met tarwe hier doorgekomen, is in zee lek geworden en gisteren te Nehrung bij Schwarzort gestrand; de lading zal wel geheel verloren zijn.

Het schip *de jonge Jan*, kapit. Bus, is, volgens brief van Batavia, van den 25 Junij, den 3den dito ter reede van Tjilatjap liggende, door de bliksem getroffen, waardoor den boven bramsteng verbrijzeld, doch geen verdere schade veroorzaakt werd.

ZOUTKAMP, 22 Aug. Zeilklaar den 19den kapit. *Blouw* Gezina, op avontuur; *Kwint* Jantina, naar Southampton; *Hangelbroek* Eendragt, *Hangelbroek* Willem Hendrik, den 21sten *Hazewinkel* de Goede Verwachting en *Drewes* Tjakkien, alle vier naar Noorwegen; *Huisman* Catharina Elisabeth, naar Gloucester; den 22sten *Dekker* Epimachus, op avontuur.

DELFZIJL, 24 Aug. Binnengekomen den 20sten kapit. *Scheppers* Eendragt, van Noorwegen; *Heins* Georgina, *de Groot* de 2 Gebroeders, den 21sten *de Vries* de 5 Gezusters, *Rozeboom* Onderneming en *Hilbrands* Maria, alle vijf van Emden. — Vertrokken den 21sten *Kramer* Plutus en *Albers* Amor, beide op avontuur; den 23sten *de Jonge* Bouwina, naar Noorwegen; *Hoek* Herstelling, naar Hamburg; *Blankie* August en *Steenkes* Loisa, beide naar Amerika; den 24sten *Mulder* Margaretha, naar Hamburg.

Lijst der Nederlandsche Schepen welke de Sond gepasseerd zijn.

16 Aug. Wijkmeijer, Margaretha, van Rotterdam naar de Oostzee.
Hendriks, Hillegonda Ida, van Riga naar Amsterdam.
de Weerd, Maria Agnes, van Amsterdam naar de Oostzee.
Bontekoe, Jacobina, van Emden naar de Oostzee.
Reusien, de Handel, van Groningen naar de Oostzee.
Pronk, de Hopende Zeeman, van Amsterdam n. Stettin.
van Wijk, Arentina Jacoba, van Liverpool naar Stettin.
Mulder, Etina, van Liverpool naar Stettin.

De Wind den Z.W., Z.O.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 17den tot en met den 23sten Augustus zijn te *Groningen* geboren 16 zoons en 10 dochters; gehuwd 5 paren; overleden 48 ouden en 39 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 21 *Augustus*.

TARWE.		GERST.		Zw. Voer	41 ℔ f 2,50
O. Bak	72 ℔ f 7,80	Winter	52 ℔ f 2,85	»	44 » - 2,70
Oml. 1848	68 » » 6,25	»	54 » » 3,10		
»	70 » » 6,75	»	56 » » 3,35	BOONEN.	
Old.	66 » » 5,25	Zomer	» »	Paardeb.	f 4,50,75
»	68 » » 5,75	»	» »		
»	70 » » 6,25	Knobbe	58 » » 3,15	ZADEN, ENZ.	
ROGGE.		»	60 » » 3,45	Gr. Gort p.m.	f 5,75 a f 6
O. Inlands.	66 ℔ f 3,80	HAVER.		Par. 100N.℔	f 8 tot f 12
»	68 » » 4,10	Dikke	35 ℔ f 2,00		
»	70 » » 4,40	»	38 » » 2,20	N. Koolz. v.	f 9,25 tot
N.	68 » » 3,85	»	41 » » 2,40	N. Aveelz.	f 11,50
BOEKWEIT.		»	44 » » 2,70	Boterz.	
N.Gr.Zand	62 ℔ f 3,55	»	47 » » 3,00	G. Mostz.	
»	64 » » 3,95	Bl. Voer	38 » » 2,15	Raapolie p. v.	f 39
»	66 » » 4,35	»	40 » » 2,25	Boter ¼ T. 1e s.	f 21 a f 21½
Zw. Zand	64 » » 3,85	»	42 » » 2,35	Dito dito 2e s.	f 20
Veen	64 » » 3,75	Zw. Voer	38 » » 2,35	Dito dito 3e s.	f

Tarwe tot genoteerde prijzen moeijelijk te verkoopen. — Rogge weinig in omgegaan. — Boekweit weder 10 cents lager traag afgaande. — Gerst in een doen. — Haver bijna niet in omgegaan. — Koolzaad, waarvan ongeveer 400 lasten ter markt was en de kwaliteit algemeen beter zijnde, is als genoteerd verkocht. — Boonen flaauw. — Gort in een doen.

ROTTERDAM, 20 *Augustus*. Tarwe: jarige Zeeuws., Vlaams. en Overm. weinig ter markt, weinig begeerd en 30 cents lager verkocht; goede en puike f 8,80 a f 9,20; mindere f 7,75 a f 8,60; O. dito f 9 a f 9,50. Van den nieuwen oogst waren heden een aantal klusjes ter markt, die, hoewel zeer verschillend van stuk, kleur en droogte, toch geen ongunstig denkbeeld van dat gewas geven, en om het nieuwtje van f 7 tot f 9 naar deugd opbragten. Roode soorten f 5 a f 10 lager weinig begeerd; 160, 163 ℔ jar. Hoogl. Kleefsche f 275, f 285; 162 ℔ N. dito f 270, bij uitslijting. — Rogge: Overm., Zeeuws. en Vlaams. 20 a 30 cents lager; Jarige f 4,60 a f 5,20; N. dito f 4.50 a f 5,30; andere soorten ook lager; 150 ℔ Jar. Rijn f 150; 149, 150 ℔ N. Bovenl. f 138, f 140; 150 ℔ ligt gedr. Pomm. te Schiedam f 158, f 159 — Gerst: Zeeuws., Vlaams. en Overm. Winter f 3,50 a f 4,40; dito Zomer f 3,40 a f 3,70. — Haver: Zeeuws. en Inl. korte f 2,60 a f 3,60; dito Lange f 2 a f 2,80. — Boekweit prijshoudende; op 140 ℔ N. Brab. f 168, f 170, f 172, f 173, f 175; Groot-Brab. f 175; Amersf. f 165. — Erwten: N. Zeeuws. en Walch. Groene f 5 a f 7. — Paardenboonen schaarsch, f 5 a f 5,30. — Koolzaad circa 100 last aangevoerd; puik Zeeuwsch en Vlaamsch gestort 62, 63 p. vl; dito dito en Overm. in zakken 61, 62 p. vl.; goede dito 59, 60 p. vl.; goed Flakk. 56, 57 p. vl.; mindere dito 52, 54 p. vl.; Polder 52, 56 p. vl.

AMSTERDAM, 22 *Augustus*. Tarwe bij gerijven: 130 ℔ b. Poolsche f 312; 128 ℔ dito dito f 300. — Rogge stil; 123 ℔ n. Inlandsche f 138, f 140. — Gerst en Haver zonder handel.

Koolzaad op 9 vat in Aug., Sept., Oct. en Nov. 65 p. vl.; April 68 p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk aangenamer, op levering in een doen: op 6/w. f 40; Vlieg. f 39, Sept. f 39 a f 39,25; Oct. f 39 a f 39,50; Nov. f 39,25 a 50; Dec. f 39,50; Mei f 40 a f 40,50. — Lijnolie op 6/w. f 28,25; Vlieg f 27,25 a 50. — Hennepolie op 6/w. f 40; Vlieg. f 39.

LONDEN, 17 *Augustus*. Voor Holl. Boter was goede kooplust en voor de beste merken bedong men de vorige prijzen; beste Vriesche 76 a 80 sh., 2de. soort 66 a 70 sh., Holl. 64 a 72 sh., Gron. 60 a 62 sh.; inferieure kwaliteiten nominaal 44 a 54 sh.

LONDEN, 20 *Augustus*. De aanvoer van inl. Tarwe bestond meerendeels uit nieuwe, die 1 a 2 sh. avans op de laatst bestede prijzen bedong; doch oude, zoo inl. als vreemde, was bezwaarlijk tot de vorige koersen te plaatsen. Gerst bij kleinigheden tot de vorige prijzen van de hand gaande. Haver bedong in enkele gevallen iets meer geld. Boonen en Erwten onveranderd.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Amsterdam, 22 *Augustus*.

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 52 13/16, 52⅞, 52 13/16; Dito Cert. 3 pCt. 61⅞, 62, 62; Dito dito 4 pCt. 81⅝, 81½; O. I. Leen. 4 pCt. 80⅝. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 45⅞. — SPANJE, L. bij *Ardoin* van 85 £ 5 pCt. 12 5/16, 12⅜; Dito Dito van 510 £ 5 pCt. 12 5/16; Dito bij dito, Onbep. Stukk. 5 pCt. 11½, 11 13/16; Dito Binnenl. à 6|m. 3 pCt. 26¾, 26⅞, 26⅞; Coup. *Ardoins* 8⅝, 8 7/16. — PORTUGAL, te Londen 5 pCt. 29⅞; Dito dito 4 pCt. 31. — RUSLAND, Oblig. bij *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 104, 104⅛; Dito dito 1828 en 1829 5 pCt. 103⅝, 103⅞; Cert. bij *Hope* 1831 en 1833 5 pCt. 91⅞; Dito bij *Hope* 4 pCt. 84¼; Dito bij *Stieglitz en comp.* 4 pCt. 83¼. — POLEN, Cert. Aand. met Loten van 500 fl. 133, 133¼. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 74¼, 74⅜; Dito 2½ pCt. 38¾, 39⅝; Weener Loten van 250 fl. f 246, f 250; Denem. 5 pCt. 99⅞; Louis. bij *Hope* 5 pCt. 94⅞; Braz. 1843 5 pCt. 85; N. Mex. 5 pCt. 28⅛, ¼, ¼; Peru 4 pCt. 51¼, ½, ⅛; Ecuador 2⅞, 3⅛, 3⅛; Fransche Oblig. 3 pCts. 51⅛, 3/16, ⅛; N. Metall. 5 pCt. 81, ⅛; Onbep. Denen 96, ¼; Handelm. kontant 155¼; Oblig. Holl. Spoorweg 4½ pCt. 95

Bij trage affaire waren heden onze binnenl. fondsen onveranderd.

Van vreemde hebben Spaansche en Portug. niet gevariëerd; Fransche iets vaster; Oostenrijksche bij levendigen handel zeer gezocht. Russische insgelijks iets aangenamer.

Van Zuid-Amerik. waren Peru en Ecuador meer gevraagd. Mexik. aangeboden.

Peru Uitg. v. 100 £ 14⅛, ¾.

Laatste Prijzen te vijf uur: Integr. 2½ pCts. 52 13/16 a ⅞; Ard. à 510 £ 12 5/16; Binnenl. 3 pCt. 26⅞ a 15/16; Metall. 5 pCt. 74 11/16; Dito 2½ pCts. 39¾.

Koers van het Geld: Prolong. 2½, Beleening 2½, Disconto 2½ pCt.

ADVERTENTIEN.

*** Sedert de laatste opgave in deze Courant, en dus van den 16den tot en met den 22sten Augustus, is door de **COMMISSIE** voor de **CHOLERA-ZIEKEN** ontvangen het navolgende:

Bij den Heer Ds. REITSMA:

Van G. L. A. f 5; — van N. N. f 10; — van N. N. voor de cholera-kranken 1 coupon 2½ pCt. W. S., no. 6107, f 4-95, met een pak kleedingstukken; — van N. N. een pak kleeding- en linnengoed en f 5; — van N. N. een pak kleedingstukken en f 1,50; van G. A. een pak kleeding; — van N. N. f 5; — van F. f 3.

Bij den Heer Ds. GERHARDS:

Van M. W. andermaal voor de cholera-behoeftigen f 15; — van N. N. f 2,50; — van N. N. f 3; — van mejufvrouw D. een pak diverse vrouwen- en kinderkleedingstukken; — van eene Waakster bij cholera-zieken f 0,50; — van N. N. in goud f 10, met een pak oude kleederen en 2 hoeden; van N. N. voor cholera-lijders een pak gebruikte kleedingstukken; — van een Burgerman, die van het weinige, dat hij heeft, gaarne iets bijdraagt ter voorziening in de behoeften van zoo vele arme zieken f 1; — van S. voor cholera-lijders f 0,50; van L voor behoeftige cholera-zieken f 1,50; — van N. N. een pak met eenige kleedingstukken en f 5; — van N. N. een pakje, bevattende een mans broek; van K. voor de cholera-commissie een pakje met gebruikte kleedingstukken; — van de wedw. N. N. voor de cholera-zieken f 5; — van N. N. een pak oude mans kleederen voor herstelde cholera-zieken; — van N. N. voor cholera-lijders 6 hemdrokken, 1 wollen hemdrok, 4 mans hemden en 2 paar wollen kousen, gepakt in een katoenen gordijn, benevens f 16.

Bij den Heer Dr. TELLEGEN:

Van N. N. f 10.

Bij Mevrouw de Wedw. TELLEGEN, geb. CREMERS:

Van N. N. f 2,50; — van mevrouw M. nog f 3; — van mejufvrouw B. Z. 14 wollen dassen; — van N. N. een pak met kindergoed.

Bij Mevrouw de Wedw. DIJXHOORN, geb. V. D. LOEFF:

Van N. N. ten behoeve van Choleralijders een bankbiljet no. 852 f 25, — van N. N. f 10; — van de wedw. A. een stuk bontgoed; — van mejufvrouw M. ten behoeve der arme Cholera-lijders f 3.

Bij Mevrouw J. L. BAART DE LA FAILLE, geb. VAN WAGENINGEN:

Van mejufvrouw B 10 Ned. ℔ gort en 5 Ned. ℔ rijst; — van N. N. nog weder f 20; — van N. N. voor de arme Cholera-zieken, onder de zinspreuk: *Heilige Maria, bid voor ons*, f 10; — van R. nogmaals f 20; van A. f 5; van N. N. nogmaals 2 coupons 2½ pCt. W. S. no. 23465 en 15862, te zamen f 24,75; — nogmaals van mevrouw f 15; — nogmaals van den heer A. H. J. een anker roode Bordeaux wijn Medoc in 90 halve fleschen; — van N. N. eenige stukken tapijt tot dekking; — van H. H. een lap katoen 16 Ned. ellen; van N. N. nogmaals 2 kinderhemden f 5; — van N. N. nogmaals f 10.

Bij den Heer VAN ITTERSUM:

Van N. N. voor Cholera-lijders een bankbiljet no. 365 f 25; — van N. N. in goud f 10; — van een vast gezelschap f 52,78; — van vier kinderen f 25; — van Q—n f 22,22. Deze drie laatste posten te zamen f 100; — in een bankbiljet no. 864 van R. M. O. voor Cholera-zieken f 25; — van N. N. voor de Cholera Commissie een bankbiljet no. 347 f 25.

Bij den Heer Mr. I. L. SCHAAP:

Van J. H. v. H. JR. 25 kop graauwe erwten en 2 pakjes sago; van J. S. op nieuw f 5; — van N. N. op nieuw f 2; — van den heer B. 10 N. ℔ gort en 10 pakjes rijst.

Bij Prof. MUURLING:

Van den heer v. H. vroeger f 10, nu nog f 5; — van den heer N. N. vroeger f 22,50, nu nog f 10.

Bij den Heer U. G. SCHILTHUIS, J.z.

Van N. N. 2 vijfschachten rokken, 1 baaijen rok, 1 bont jak, 1 hemd, 1 borstrok, 3 doeken, 1 muts, 1 boezelaar; — van mejufvrouw H. 1 deken, 2 lakens, 1 nieuw jak, 1 zwarte rok, 1 wollen hemd; — van den Heer H. op nieuw in goud f 10; — van den heer N. N. in goud f 10; — van den heer S. nog 10 Nederl. ℔ rijst.

Bij Mevrouw de douairière VAN SWINDEREN, geb. Baronnesse TOE SWARZENBERG EN HOHENLANSBERG.

Van N. N. een pak, waarin 1 lakensche broek en f 2; — van N. N. een sloop, waarin 3 hemden, 2 lakens, 2 bonte sloopen en eenige kleedingstukken; — van Jhr. O. DE R. v. S. op nieuw f 20; van den Heer S. B. op nieuw f 15; — van N. N. uit Leeuwarden een coupon 3 pCt. W. S. no. 25862, f 14,85.

Door eene vereeniging van jonge Dames zijn van de vele goederen, door onderscheiden manufactuurwinkels aan die vereeniging toegezonden, de navolgende kleedingstukken vervaardigd: 38 hemden, 7 jakken, 7 nachtjaponnen, 12 kinderjurken, 11 witte doeken, 30 bonte doeken, 20 kalotjes, 20 boezelaars, 15 rokken, 1 kiel, 3 onderhemden.

Bij den Heer Dr. DE VRIES REILINGH:

Van het huisgezin van D. en iets van de meid f 2,75, — van K. voor de cholera-kranken f 2.

Bij den Heer A. ZEPER:

Van N. N. een wollen deken; — van N. N. 12½ Nd. pd. rijst; — van N. N. f 2,50.

Bij Mevrouw HURRELBRINCK, geb. MABÉ:

Van N. N. 1 japon, 1 rokje, 1 paar wollen kousen, 2 paar

witte kousen, 1 jasje; — van S. voor de cholera-lijders te Groningen *f* 5; — van N. een pakje met eenige kleedingstukken.

De COMMISSIE betuigt ook nu weder haren OPREGTEN DANK voor bovengenoemde giften. Veel voorzeker heeft zij reeds ontvangen, en welk gebruik van het ontvangene door haar gemaakt is, heeft zij kortelijk opgegeven in het vorig nommer dezer Courant; maar veel, zeer veel blijft haar ook nog te doen over, want al is de Cholera in de laatste dagen, God zij dank, ook wederom afgenomen, de behoefte aan het noodige linnen, aan eene behoorlijke ligging en dekking, aan versterkend voedsel en eene goede oppassing en verpleging is in een zeer groot aantal huisgezinnen, in welke die ziekte geheerscht heeft of nog heerscht, ontzettend groot en dringend, hetgeen gewis gereedelijk door hen zal toegestemd worden, die de woningen dier arme zieken zijn binnengetreden en nader met hunne omstandigheden bekend zijn. Daarom heeft de Commissie gemeend in het begin dezer week een herhaald beroep op de hulp en weldadigheid harer Stadgenooten te moeten doen, en terwijl zij zich hartelijk verblijdt, dat ook dit tot dusverre niet te vergeefs was, neemt zij tevens de vrijheid die vele behoeftige zieken en aanvankelijk herstellenden aan de mededeelzaamheid harer medeburgers bij voortduring dringend aan te bevelen, en verzoekt zij hen, hunne giften en bijdragen bij een der ondergeteekenden in te zenden.

GRONINGEN, 23 Augustus 1849.

De Commissie voor de Cholera-zieken:

Prof. J. BAART DE LA FAILLE.	Ds. A. T. REITSMA, *Vice-Presid.*
Ds. W. GERHARDS, *President.*	Mr. I. L. SCHAAP, *Vice-Secret.*
J. W. C. VAN ITTERSUM, *Thesaurier.*	U. G. SCHILTHUIS, Jz., *Secret.*
Prof. W. MUURLING.	Dr. R. J. TELLEGEN.
Dr. D. DE VRIES REILINGH.	A. ZEPER.

Mevr. de Wedw. DIJXHOORN, geb. VAN DER LOEFF.
Mevr. BAART DE LA FAILLE, geb. VAN WAGENINGEN.
Mevr. HURRELBRINCK, geb. MARÉ.
Mejufvr. SCHILTHUIS, geb. VAN DELDEN.
Mevr. de Douairière VAN SWINDEREN, geb. Baronnesse THOE SCHWARTSENBERG EN HOHENLANSBERG.
Mevr. de Wedw. TELLEGEN, geb. CREMERS.
Mevr. ZEPER, geb. HOMAN.

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERFBERIGTEN.

** WINSCHOTEN, 15 Augustus 1849. Heden beviel voorspoedig van een welgeschapen ZOON Vrouwe S. J. DULL, geb. QUINTUS, geliefde Echtgenoote van

Mr. C. W. DULL.

** GRONINGEN, 17 Augustus 1849. Heden beviel zeer voorspoedig van een' ZOON ELSINA HENDRIKA REINARDINA VAN BAKKENES, geliefde Echtgenoote van

Mr. A. F. WICHERS.

Eenige kennisgeving.

** GRONINGEN, 19 Augustus 1849. Heden beviel van een' ZOON H. DE GRAAF, geliefde Echtgenoote van

D. DIEPHUIS,
Koek- en Banketbakker.

** Heden beviel zeer voorspoedig van eenen ZOON R. L. ALBRONDA, geliefde Echtgenoote van

H. HEMMES.

GRONINGEN, 20 Augustus 1849.

** Heden beviel van eene welgeschapen DOCHTER MARIA VARKEVISSER, geliefde Echtgenoote van

H. R. ROELFSEMA.

GRONINGEN, 20 Augustus 1849.

Eenige kennisgeving.

** Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapen DOCHTER L. VAN DER VEER, geliefde Echtgenoot van

R. KLEIN, *Boekdrukker.*

DRAGTEN, 21 Augustus 1849.

** Mijne geliefde Echtgenoote JOHANNA HILLEBRANDS beviel heden morgen ontijdig van eene doode DOCHTER.

GRONINGEN, 22 Augustus 1849.

J. WESTERBORG, W.z.

** Getrouwd:

B. J. RIEDEL,
beroepen Predikant te *Stadskanaal*,
en
A. A. M. L. REIJNDERS.

MEPPEL, 22 Augustus 1849.

** Getrouwd:

DANIËL JAN VAN WIJAARDA
en
LUITJE DE VRIES.

GRONINGEN, 23 Augustus 1849.

** Getrouwd:

C. MULDER
met
H. WIERSMA.

HUIZUM, 23 Augustus 1849.

** Onze innig geliefde en veel belovende jongste Zoon WILLEM, *Onderwijzer aan het Instituut voor Doofstommen*, is niet meer! Hij overleed plotseling, in den ouderdom van ruim 21 jaren. Zijn éénige Broeder en aanbehuwde Zuster betreuren hem met ons.

GRONINGEN, 10 Augustus 1849.

D. BERGHUIS.
M. BERGHUIS, geb. HAAK.

** Onze hartelijk geliefde Moeder, Vrouwe F. S. W. Baronnesse VAN BROECKHUISEN, Weduwe van den Heer Generaal Majoor J. A. RAMDOHR, is heden, na een langdurig en smartelijk lijden, in den ouderdom van ruim 63 jaren, zacht ontslapen.

GRONINGEN, 17 Augustus 1849.

Uit aller naam:
A. W. D. RAMDOHR.

** Het behaagde God gisteren avond omstreeks 11 uur tot zich te nemen, mijne dierbare Echtgenoote SIEBENTJE SIERS MELLEMA, in den nog bloeijenden ouderdom van bijna 36 jaren, na eene genoegelijke Echtvereeniging van 15 jaren en 8 maanden.

Met mijne drie Kinderen staar ik haar vol weemoed in de eeuwigheid na, en hoop te berusten in den wil van Hem, wiens doen enkel liefde is.

GRONINGEN, 20 Augustus 1849.

B. HEUKERS.

** Op den 1sten dezer gaf HARMANNUS JOZEPHUS RIDDER kennis, dat zijne dierbare Echtgenoote was overleden, nalatende 5 hulpbehoevende Kinderen; — niet lang mogten de Kinderen het voorregt hebben hunnen Vader te bezitten.

Het behaagde den Beschikker van al onze lotgevallen hem heden, na een smartelijk lijden en na van de regten der Heilige Kerk te zijn voorzien, in den ouderdom van 44 jaren, door den dood aan hen te ontrukken.

GRONINGEN, 20 Augustus 1849.

** OOSTWOLDER POLDER, 20 Augustus 1849. Heden avond omstreeks 9 uur overleed, na eene hevige catarrhale ziekte van slechts 4 dagen, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot P. H. KNOTNERUS, in den ouderdom van ruim 52 jaren, na eene gelukkige huwelijksvereeniging van ruim 16 jaren, mij nalatende drie Dochters. Diep getroffen staar ik met mijne Kinderen, hoogbedaagde Moeder en Schoonmoeder en verdere Betrekkingen den dierbaren ontslapene na, doch wensch eerbiedig Gode te zwijgen, die niet antwoordt van al Zijne daden, in de hoop van eenmaal hem weder te vinden in die betere wereld, waarop Gods genade in CHRISTUS ons het uitzigt heeft geopend, en waar geen rouw of geklag noch dood meer zijn zal.

G. BOTJES,
Wedw. P. H. KNOTNERUS.

** Heden ontsliep zacht en kalm, na eene langdurige ongesteldheid, tot bittere droefheid van mij, mijne beide Zonen en Aangehuwde Dochter, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot, de Heer WILLEM SCHUTTER, in leven *Juwelier, Goud- en Zilversmid*, in den ouderdom van ruim 55 jaren, waarvan ik 34 met hem eenen allergelukkigsten Echt mogt smaken.

GRONINGEN, 21 Augustus 1849.

F. BRANDS,
Wedw. WM. SCHUTTER.

** Heden overleed, in den ouderdom van 52 jaren, mijn dierbare Echtgenoot FOLKERT BAKKER. Een iegelijk, die den overledene gekend hebben, zullen met mij beseffen, hoe groot deze slag voor mij en voor mijne Kinderen is.

GRONINGEN, 21 Augustus 1849.

T. BIERLING,
Wedw. F. BAKKER.

** Het behaagde den Heer van leven en dood heden in den vroegen morgen tot zich te nemen mijne geliefde Echtgenoote AALTJE WIJNDELS, in den ouderdom van 41 jaren. Eene hevige ziekte van zeven dagen ontrukte haar aan mij, wien zij, na een gelukkig huwelijk van slechts ruim één jaar, onvergetelijk zal blijven, — aan hare brave bejaarde Ouders en verdere Bloedverwanten, aan wie zij zoo dierbaar was.

Smartelijk treft mij en hen dit grievend verlies, doch wij wenschen te berusten in den wil van Hem, wiens doen wijsheid en liefde is.

GRONINGEN, 21 Augustus 1849.

H. KONING.

Eenige kennisgeving aan Familie, Vrienden en Bekenden.

** Dezen morgen overleed te *Groningen*, ten Huize harer Grootmoeder, de Wedw. H. E. TONKES, tot mijne innige droefheid, mijne hartelijk geliefde jongste Dochter EETJE, bijna 3 jaren oud.

APPINGEDAM, 21 Augustus 1849.

T. G. TOXOPEUS.

Eenige kennisgeving.

** Heden overleed zeer subiet mijn geliefde Echtgenoot PIETER JELLES, in leven *Policiemeester van de Akerk* alhier, in den ouderdom van ruim 52 jaren.

GRONINGEN, 22 Augustus 1849.

ANTJE ALBERTS,
Wedw. P. JELLES.

** Slechts vier dagen na het overlijden van ons tweejarig Zoontje PIETER, stierf heden nacht, tot bittere droefheid van mij en van zijne hoogbejaarde Moeder, die onlangs reeds een' ander harer Zonen door den dood had verloren, mijn geliefde Echtgenoot LUFVERDUS VISSCHER, sedert ruim 20 jaren Letterzetter en Drukker ter *Provinciale Groninger Courantdrukkerij.* Hij bereikte slechts den ouderdom van 32 jaren en 5 maanden, en laat mij in hoog zwangeren toestand en één Dochtertje uit ons 9jarig huwelijk na. Vreesselijk treft de hier heerschende ziekte ons en onze Betrekkingen. God geve uitkomst in ons lijden en vertrooste en versterke ons door de hoop op een zalig wederzien.

GRONINGEN, 22 Augustus 1849.

G. HAGENAU,
Wedw. L. VISSCHER.

** Heden overleed, na eene ziekte van vijf weken, tot onze diepe droefheid, onze hartelijk beminde Dochter KATHARINA MARIA, in den jeugdigen leeftijd van 33 jaren.

GRONINGEN, 22 Augustus 1849.

Mr. E. DULL.
J. A. P. DULL,
geb. WIJGCHEL.

Eenige kennisgeving.

** Heden ontsliep zacht en kalm, tot diepe droefheid van mij en mijne vier Kinderen, na eene ziekte van 7 dagen, mijne dierbare Echtgenoote SOPHIA LOFVERS, in den ouderdom van bijna 39 jaren. Slechts 15 maanden mogt ik met haar door het gelukkigste huwelijk vereenigd zijn.

GRONINGEN, 23 Augustus 1849.

M. ONNES,
Opzigter bij den Waterstaat.

** Het PLAATSELIJK BESTUUR der GEMEENTE *GRIJPSKERK* brengt bij deze ter kennis van een ieder, dat de GEWONE JAARLIJKSCHE KERMIS te GRIJPSKERK dit jaar NIET zal worden gehouden.

GRIJPSKERK, 20 Augustus 1849.

Van wege het Plaatselijk Bestuur der Gemeente Grijpskerk:
H. GUICHART ABRESCH,
Burgemeester.

De DIRECTIE van het ZIJLVEST der *DRIE DELFZIJLEN* brengt bij deze ter kennis van het Publiek, dat de PASSAGIE over de MUDER KLAPBRUG bij *WINDEWEER*, uit hoofde van ZWARE REPARATIE tot nadere aankondiging zal zijn GESTREMD.

Namens de Directie voornoemd:
R. P. CLEVERINGA, J.z.,
Secretaris.

** De HOUDERS DER BANK VAN LEENING te *GRONINGEN* adverteren, dat alle PANDEN, welke bij hen in de maanden MEI, JUNIJ en JULIJ 1848 zijn *verzet*, geteekend met de letters T, V en W, moeten worden afgerent of gelost, en wel letter T van den 20sten tot en met den 24sten Augustus, letter V van den 27sten tot en met den 31sten Augustus, letter W van den 3den tot en met den 7den September 1849; zullende, bij gebreke van dien, anders finaal worden verkocht.

Verloren:

Een ENGELSCH ZILVEREN HOROLOGIE, gemerkt met no. 7846. Die hetzelve teregt brengt aan het BUREAU DEZER COURANT, zal eene goede BELOONING erlangen.

DONDERDAG, DEN 30sten AUGUSTUS 1849,

des voormiddags te 10 uur, zullen, voor en in de Behuizing aan de Pottebakkersrijge alhier, door wijlen den Voerman A. WESTENBORG en zijne Vrouw bewoond geweest, publiek worden verkocht: 2 beste zwarte RUINPAARDEN, 4 KORENWAGENS met TOEBEHOOREN, 2 SLEEDEN, 1 STEMPELKAR, eene partij HOOI en verder VOERMANSBESLAG; — en voorts des namiddags te 2 uur: de HUISMEUBELEN, MANS- en VROUWEN LIJFSTOEBEHOOREN, BEDDEGOED, ENZ. Alles te bezien des daags bevorens, van 10—12 en van 2—4 uur.

Mr. W. LAMAN TRIP, *Nots.*

ATTENTIE.

In het laatst van SEPTEMBER of begin van OCTOBER dezes jaars, dag en plaats nader te bepalen, zullen ter verkoop worden aangeboden:

I. Eene BEHUIZING en een TUIN, te *Beerta*, waarin sedert jaren de STELMAKERIJ en eenige Smederij is uitgeoefend, en daarvoor zeer geschikt is.

II. Eene BEHUIZING en een TUIN, kort bij de Kerk te *Beerta*, zeer geschikt voor een KOOPMAN of RENTENIER.

III. Eene BEHUIZING en een TUIN, Westwaarts in de *Beerta* gelegen, waarin WINKELNERING wordt uitgeoefend.

Behoorende aan de Weduwe en Erven wijlen JAN GEERTS PRIET, in leven Timmerman en Wagenmaker te *Beerta.*

WOENSDAG, DEN 29sten AUGUSTUS 1849,

te 2 uur, zal men, vóór en in het NIEUWE VERKOOPHUIS, in de Oosterstraat, verkoopen een nagelaten nette INBOEDEL, benevens VROUWEN LIJFSTOEBEHOOREN, ENZ. Te bezien Dingsdag namiddag van 3—6 uur.

FIRMA Steen & Comp.

LEEST HIER!

UIT DE HAND TE KOOP: eene hechte sterke, *geheel nieuw betimmerde, ruime* KOOPMANS BEHUIZING, hebbende BOVENWONING met vrijen opgang en twee ruime KORENZOLDERS, die afzonderlijk worden verhuurd, staande aan der Aa, op den hoek van de Turftorenstraat, te *Groningen*. Des verkiezende is deze Behuizing, BENEDEN- en BOVENWONING, ieder afzonderlijk TE HUUR, met overneming van de aanvankelijk met goed succes in de Benedenbehuizing uitgeoefend wordende WINKELAFFAIRE, bestaande in GARENS, LINTERIJEN en andere MANUFAKTUREN, zoo mede WIJN, STERKE DRANKEN, KOFFIJ, THEE, ENZ.

Zullende de ondergeteekende intusschen zijne WINKELGOEDEREN tot *zeer lage prijzen* UITVERKOOPEN, waartoe hij zich bij deze nederig in de gunst van een ieder aanbeveelt.

Te bezien en te bevragen des middags van 1½ tot 3½ uur.

E. BUTTINGER.

DOOR VERTREK NAAR ELDERS

TE KOOP OF TE HUUR:

Eene groote en bijzonder sterke, in 1845 nieuw hertimmerde, HEEREN of KOOPMANSBEHUIZING en SCHUUR, voorzien van onderscheidene VERTREKKEN en ruime KORENZOLDERS, benevens daarachter een uitgestrekte TUIN, waarin meer dan 60 VRUCHTBOOMEN; — staande en gelegen op het aangenaamste te *Hoogezand*, Noordzijde, alwaar vroeger ettelijke jaren de KRUIDENIERS- en GRUTTERS-AFFAIRE is uitgeoefend en thans sedert 2 jaren het *GOUD- en ZILVERSMEDEN* met het beste succes wordt gedreven. Overigens, om derzelver ruimte en sterkte, tot alle Bedrijven geschikt. Te bevragen bij den Eigenaar en Bewoner T. SCHELTENS. *Brieven franco.*

TE HUUR:

De BEHUIZING, in de Oude Ebbingestraat, bewoond door wijlen G. MERK, *Mr. Kleermaker*, en JANTJE KUIPER, in leven Echelieden te *Groningen*. Te bevragen bij Mr. W. LAMAN TRIP, Notaris te *Groningen.*

G. COOL, TH.z., *Koopman in Marmerwerken en Gehouwen Steen*, maakt hiermede bekend, dat hij zich heeft GEASSOCIËERD met den Heer K. VAN SOMEREN GRÉVE, vroeger werkzaam geweest in onderscheidene aanzienlijke Steenhouwerijen in *België* en *Nederland*. Onder de FIRMA COOL & GRÉVE stellen zij zich voor de uitoefening van het VAK der *STEENHOUWERIJ*, het leveren en bewerken van MARMEREN SCHOORSTEENMANTELS, TAFEL- en andere BLADEN, benevens verdere ORNAMENTEN; voorts het BEELDHOUWEN (zoo in HOUT als STEEN), en hetgeen meer tot hun Handel en Kunstvak in betrekking staat.

Zij nemen de vrijheid zich in de gunst van hunne geëerde Stad- en Landgenooten aan te bevelen, onder toezegging eener civiele en spoedige bediening.

SNEEK, 15 Augustus 1849.

G. COOL, TH.z.
K. VAN SOMEREN GRÉVE.

VERZOEKE OPLETTENDHEID.

Zoo immer, dan wel heden, bij de heerschende ziekte, het voor den mensch eene behoefte zijnde, op zuivere en frissche Bedden te slapen, neemt de ondergeteekende de vrijheid, zich in de attentie van Groningens Ingezetenen tot ZUIVERING van BEDVEDEREN en MATRASSEN aan te bevelen. Sedert drie en een half jaar in de Provincie *Friesland* werkzaam, waarvan de laatste zes maanden in *Leeuwarden*, vermeent de ondergeteekende zich gerustelijk en met vertrouwen te kunnen aanbevelen; zonder echter tot zelf-lof over te gaan, veroorlooft hij zich bij deze melding te maken van de ontvangene, voor hem vereerende Certificaten, luidende:

De ondergeteekenden verklaren, dat de Heer JACOB BERGER uit *Grefrath*, bij *Kampen*, zich alhier een' geruimen tijd heeft bezig gehouden met het zuiveren en schoonmaken van Bedvederen en Matrassen, en in die bewerking de beste bewijzen van bekwaamheid heeft aan den dag gelegd, waardoor hij alle aanbeveling verdient, enz.

Bolsward: H.H. N. MEIJER, Lid der Provinciale Staten, — H. LIJCKLAMA à NIJEHOLT, Med. Doctor, — S. B. OEBERIUS, Stads Secretaris.

Dockum: T. OOSTERLOO, Med. Doctor, — J. VAN KUIJK, Predikant.

Workum: T. P. ALBADA JELGERSMA, Med. Doctor, — J. C. MANN, Notaris.

Woudsend: J. S. TROMP, Assessor, — A. H. TROMP, Directeur der Brand-Assurantie-Maatschappij.

De prijs der zuivering is per ℔ (5 Oncen) 10 Cents; ook WAST hij de Bedden op nieuw, waarvan de prijs is het Bed *f* 1,50, Peluw *f* 0,50, Kussen *f* 0,25. Des verkiezende, kan men bij de bewerking tegenwoordig zijn, welke plaats heeft, bij de Wedw. GÖCKE in het Logement *Duinkerken*, op het Schaverne, te *Leeuwarden*. Brieven en Bezendingen franco.

J. BERGER.

Bij den Vleeschhouwer J. T. HAVINGA aan der-A, zal op HEDEN worden geslagt: Een buitengewoon VET en BLANK ZOETEMELKS KALF.

Men vraagt in de maand November aanstaande eene WERKMEID, die haar Werk goed verstaat en tevens, des gevorderd, als LINNENMEID de dienst zou kunnen waarnemen. Adres met opgaaf van vroegere dienst aan het BUREAU dezer COURANT.

Een of twee WAGENMAKERS KNECHTEN, hun WERK ten deele verstaande, kunnen dadelijk Werk bekomen bij J. VAN DER HARNE, Mr. Wagenmaker te *Sappemeer.*

ER WORDT GEVRAAGD:

Een KOEK- en BANKETBAKKERSKNECHT, zijn Werk verstaande, om dadelijk of ten langste om November in dienst te treden, bij D. HAMMING, voor de Apoort.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*

AUGUSTUS 1849.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDSTOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
12	758,07	756,56	755,46	19,2	23,8	17,0	0,89	0,71	0,95	Z.	Z.W.t.Z.	W.Z.W.	betrokken	betrokken	regen
13	753,89	753,22	752,28	18,1	21,7	16,4	0,88	0,71	0,81	Z.Z.W.	W.Z.W.	Z.W.	bewolkt	bewolkt	bewolkt
14	751,76	752,54	754,09	17,2	16,5	14,0	0,82	0,87	0,86	W.Z.W.	„	Z.W.t.W.	„	regen	„
15	756,45	758,25	760,22	18,1	19,5	15,0	0,94	0,76	0,87	Z.t.W.	W.t.N.	W.Z.W.	betrokken	bewolkt	„
16	759,30	757,00	756,31	16,0	20,0	16,7	0,80	0,78	0,87	W.Z.W.	W.Z.W.	Z.W.t.Z.	bewolkt	„	betrokken
17	757,33	757,56	759,10	15,4	19,4	13,3	0,85	0,61	0,86	„	W.	W.N.W.	„	„	helder
18	758,49	759,20	759,72	18,3	17,1	12,0	0,91	0,70	0,89	Z.W.	N.W.	W.t.N.	„	„	betrokken

Te Groningen, bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdrukker.